महालेखापरीक्षकको
वार्षिक प्रतिवेदन
२०७९

कालीगण्डकी गाउँपालिका

स्याङ्जा

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

महालेखापरीक्षकको
वार्षिक प्रतिवेदन
२०७९
कालीगण्डकी गाउँपालिका
स्याङ्जा

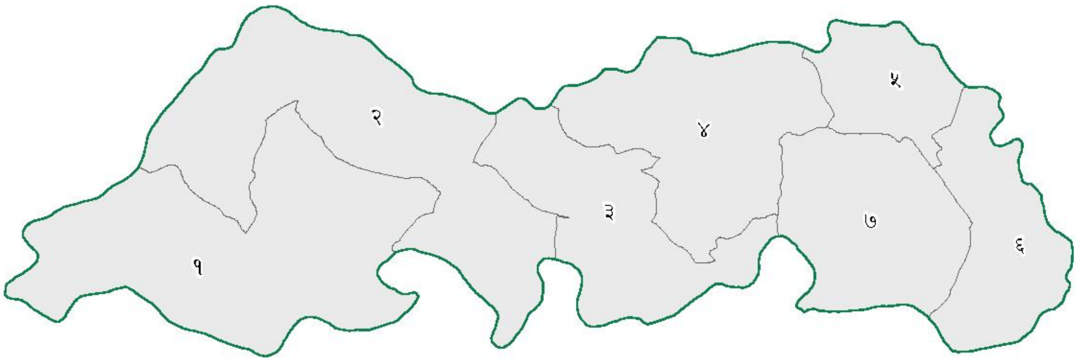

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

महालेखापरीक्षकको

वार्षिक प्रतिवेदन

२०७९

कालीगण्डकी गाउँपालिका

स्याङ्जा

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

दूरदृष्टि (VISION)

जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय संस्था

(Be Credible Institution in Promoting Accountability, Transparency and Integrity)

गन्तव्य (MISSION)

राष्ट्रलाई स्वतन्त्र एवं गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने

(Provide independent and Quality Audit Service to Nation)

मूल्य मान्यता (Core Values)

निष्ठा	*(Integrity)*
स्वतन्त्रता	*(Independence)*
व्यावसायिकता	*(Professionalism)*
पारदर्शिता	*(Transparency)*
जवाफदेहिता	*(Accountability)*

महालेखापरीक्षकको भनाइ

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सबै सरकारी कार्यालयको लेखा कानून बमोजिम नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्य समेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ । सोही व्यवस्थाबमोजिम स्थानीय तहको २०७८/७९ को आर्थिक कारोबारको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ।

स्थानीय तहको लेखापरीक्षण नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन, नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मान, वित्तीय लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र स्थानीय तहसँग सम्बन्धित ऐन, नियमको आधारमा सम्पन्न गरिएको छ । लेखापरीक्षणको उद्देश्यमा वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानुनको पालना, बजेट तथा योजना तर्जुमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण र उपयोग, जिम्मेवारी, जवाफदेहिता एवं पारदर्शिता र सेवा प्रवाहको अवस्था मूल्याङ्कन गर्नु साथै स्रोत साधनको प्राप्ति र परिचालन सम्बन्धमा नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारिता भए नभएको विश्लेषण गरी वित्तीय व्यवस्थापनमा सुधारका लागि सुझाव प्रदान गरी सुशासन प्रवर्द्धनमा टेवा पुऱ्याउनु रहेको छ । आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को लेखापरीक्षण सम्पन्न भएपश्चात जारी गरिएको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रियाका विषयहरू मिलान गरी कायम रहेका व्यहोरा समावेश गरेर राय सहितको अन्तिम प्रतिवेदन पठाइएको छ ।

यस वर्षको लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु मूलतः आवश्यक कानुनहरु तर्जुमा नगरेको, तर्जुमा भएका कानुनहरु राजपत्रमा प्रकाशन नगरेको, आन्तरिक आय र राजस्व बाँडफाँटको प्रक्षेपण यथार्थपरक नरहेको, आन्तरिक आय न्यून रहेको, बक्यौता असुलीमा प्रभावकारिता नआएको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, खर्च पश्चात बजेट तथा कार्यक्रम संशोधन गरेको, वर्षान्तमा बढी खर्च गरेको, खरिद कानुन विपरीत सोझै खरिद गरेको, प्रशासनिक खर्च बढ्दै गएको बाँकी अनुदान बर्षान्तमा फिर्ता नगरेको, अनुत्पादक तथा वितरणमुखी खर्च गरेको लगायतका छन् । त्यसैगरी विकास निर्माणतर्फ योजना प्राथमिकीकरण नगरेको, टुक्रे आयोजनाको छनौट गरी खर्च गरेको, विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयारीमा परामर्शदातामाथि निर्भर रहेको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरू समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, जनसहभागिता नजुटेको जस्ता समस्या रहेका छन् ।

स्थानीय तहको आन्तरिक व्यवस्थापनतर्फ दरबन्दी अनुसार पदपूर्ति नभएको, दरबन्दी वेगरका कर्मचारी नियुक्ति गरेको, उपभोक्ता समितिको कार्यमा सेवा प्रवाह सहज र व्यवस्थित नभएको, सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणालीमा जिन्सी एंव सम्पत्ति अभिलेख नराखेको, सञ्चालित योजना, कार्यक्रम तथा सेवा प्रवाहको अभिलेख नराखेको, बैङ्क हिसाब नभिडेको, लेखाङ्कन तथा समग्र प्रतिवेदन प्रणाली र आन्तरिक नियन्त्रण कमजोर रहेको पाइएको छ। स्थानीय तहमा महालेखापरीक्षकको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपर छलफल र बेरुजू फस्योंट सम्बन्धी स्पष्ट कार्यविधि तर्जुमा भएको देखिएन । लेखापरीक्षणबाट औंल्याएका व्यहोराहरू आवश्यक कारवाही गरी वित्तीय अनुशासन कायम गर्नुपर्दछ।

समय र जनशक्तिको सीमितताको बाबजुद यथासम्भव स्थानीय तहको कार्यस्थलमा नै उपस्थित भई लेखापरीक्षण गरिएको र लेखापरीक्षणको क्रममा लेखापरीक्षण टोलीले स्थानीय तहका प्रमुख सहितका पदाधिकारीहरूसँग छलफल समेत गरिएको छ। लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका व्यहोराको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहको वित्तीय व्यवस्थापन, विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा सुधार हुने अपेक्षा गरेको छु । स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने स्थानीय तहका सबै पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरू र लेखापरीक्षण कार्यमा संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादनको उच्च मूल्याङ्कन पार्दै विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु।

(टंकमणि शर्मा दंगाल)
महालेखापरीक्षक

२०७९ चैत्र

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General
अनामनगर, काठमाडौं, नेपाल
Anamnagar, Kathmandu, Nepal
प्रादेशिक लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय गण्डकी

पत्र संख्याः २०७९।८०
च.नं. ९९

मितिः २०७९।१२।२९

विषयः लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

श्री अध्यक्ष ज्यू,
कालिगण्डकी गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय,
स्याङ्जा।

कैफियत सहितको राय

हामीले कालिगण्डकी गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वित्तीय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरण तथा लेखा टिप्पणीहरूको लेखापरीक्षण गरेका छौं ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक, पेस भएको २०७९ आषाढ ३२ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वित्तीय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरणले स्थानीय तहसँग सम्बन्धित प्रचलित कानुनबमोजिम सारभूतरूपमा सही तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ।

कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार

१. गाउँपालिकाले महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचा पूर्ण रुपमा प्रयोग गरी वित्तीय विवरण तयार गरेको छैन ।
२. लेखापरीक्षणबाट रू २ करोड ७२ लाख ४८ हजार बेरुजू देखिएको छ। सोमध्ये प्रतिक्रियाबाट रु ९० लाख २८ हजार फस्यौंट भई बाँकी बेरुजू असुल गर्नुपर्ने रू. १६ लाख ९ हजार, प्रमाण कागजात पेस गर्नुपर्ने रू. ५३ लाख ६९ हजार, नियमित गर्नुपर्ने रु १ करोड १२ लाख ४२ हजार रहेको छ । पालिकाको गतवर्ष सम्म रु ९१ लाख १७ हजार बेरुजू बाँकी रहेकोमा हालसम्मको अद्यावधिक बेरुजू रु २ करोड ७३ लाख ३७ हजार रहेको छ । गाउँपालिकाको **बेरुजू वर्गीकरण, अद्यावधिक बेरुजू स्थिति एवं प्रारम्भिक प्रतिवेदनको प्रतिक्रियाबाट लगत कट्टा गरिएको व्यहोरा यसैसाथ संलग्न छ ।**
३. गाउँपालिकाको लेखापरीक्षणबाट स्रोत र साधनको प्राप्तिको प्रक्षेपण यथार्थपरक नभएको, असुली लक्ष्यअनुसार नभएको, कर्मचारीको दरबन्दीअनुसार स्थायी पदपूर्ति नभएका कारण विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता नआएको, अनुदानको पर्याप्त अनुगमन नभएको, वितरणमुखी कार्यक्रम सञ्चालन गरेको, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कमजोर रहेको, लगायतका व्यहोरा लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा औंल्याइएको छ।कार्यालयबाट सम्प्रेषित लेखापरीक्षणको प्रारम्भिक प्रतिवेदन यसको अङ्गको रुपमा रहेको छ ।
४. आम्दानी तथा खर्चको स्रेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले पालिकाको पेश्की बाहेक सम्पत्ति तथा दायित्व यकिन हुने कुनै जानकारी खुलाएको छैन ।

हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानूनबमोजिम गरिएको छ । वित्तीय विवरण तयार गर्ने स्थानीय तहसँग हामी स्वतन्त्र छौं। त्यसैगरी स्वीकृत आचारसंहिताको पालना गरी कार्यसम्पादन गरेका छौं ।लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरू हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ।

वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन र लेखाउत्तरदायी अधिकारीको जिम्मेवारी

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय विवरण तयार गर्ने तथा जालसाजी वा अन्य गल्तीका कारण वित्तीय विवरण सारभूतरूपमा गलत आँकडा रहित स्वरूपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागू गर्ने जिम्मेवारी पालिका व्यवस्थापनमा रहेको छ।गाउँ कार्यपालिका अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत गाउपालिकाको वित्तीय प्रतिवेदन प्रक्रियाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन्।

वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी

वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा जालसाजी वा अन्य गल्ती समेतका कारण सारभूतरूपमा गलत आँकडा रहित होस् भनी उचित आश्वस्तता प्राप्त गरी राय सहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो।लेखापरीक्षणमा उचित आश्वस्तताले सामान्य स्तरको आश्वस्ततासम्म प्रदान गरेको हुन्छ, तर लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुनबमोजिम गर्ने लेखापरीक्षण सम्पादन भएकै अवस्थामा पनि सबै प्रकारका जालसाजीजन्य वा अन्य गल्ती पत्ता लगाउन सक्ने निश्चितता भने हुँदैन। वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा नै फरक पार्न सक्ने अवस्था देखिएका एउटै वा समग्रतामा हुने विशेष वा जालसाजीजन्य वा अन्य गल्तीलाई सारभतरूपमा गलत आँकडा मानिएको छ।

(जयराम घिमिरे)
नायब महालेखापरीक्षक

१. चालु वर्षको बेरुजु २०७८।७९

१.१. बेरुजु बर्गिकरण (बिनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)

(रु. हजारमा)

प्रारम्भिक बेरुजु			प्रतिक्रियाबाट फछ्र्यौंट			बाँकी बेरुजु			बेरुजु						
									असुल गर्नुपर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेस्की
दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम		अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	राजस्व लगत जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	
सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती								
२३	३५	२७२४८	०	५	९०२८	२३	३०	१८२२०	१६०९	११२४२	५३६९	०	०	१६६११	०

१.२ प्रतिक्रियाबाट फस्यौंट गरिएका दफाहरुको स्विकृत विवरण

क्र.सं	प्रारम्भिक प्रतिवेदनको दफा नं.	छोटकरी व्यहोरा	रकम रु.
१	६०	पि एस आईटम वापत बढि भुक्तानी भएको रकम असुल भई दाखिला	३५००००
२	५७	कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन पेश भएको	७००००००
३	२४	पदाधिकारीलाई बढि भुक्तानी भएको रकम असुल भई दाखिला	११८६००
४	३१	बयर बोका खरिद	६३०००
५	११	अनुदान फिर्ता	१४९६३९८
		जम्मा	९०२७९९८

२. अद्यावधिक बेरुजू स्थिति २०७८।७९

(रु. हजारमा)

पालिकाको नाम	गत वर्ष सम्मको बाँकी	समायोजन	यो वर्षको फछ्र्यौंट	बाँकी बेरुजू	यो वर्ष सम्परीक्षणबाट कायम बेरुजु	यो वर्षको बेरुजु	कुल बेरुजु बाँकी
कालिगण्डकी गाउँपालिका	९११७	०	०	९११७	०	१८२२०	२७३३७

आर्थिक कारोबारको स्थिति

आर्थिक बर्ष: २०७८/७९

कार्यालय र स्थान : कालिगण्डकी गाउँपालिका, स्याङ्गजा , कालिगण्डकी गाउँपालिका , स्याङ्गजा

पद	नाम	कार्यकाल सुरु मिति	कार्यकाल समाप्त मिति
कार्यालय प्रमुख	टंक राज पाण्डेय	२०७८-१२-१४	
लेखा प्रमुख	डोल राज बस्याल	२०७७-४-१	हाल सम्म कार्यरत
		बेरुजु रकम	१८,२१९,५५४

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१			**परिचय** **परिचय** – स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी कार्यकारीणी र न्यायिक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न स्थानीय सरकारको संचालन गर्ने उद्देश्यले यस गाउँपालिकाको स्थापना भएको हो । स्थानीय सरकारले संचालन गर्ने कार्यमा सहकारिता सह–अस्तित्व र समन्वयलाई प्रवर्द्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता उत्तरदायित्व पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु यस पालिकाको उद्देश्य रहेको छ । यस पालिका अन्तर्गत ७ वडा ३९ सभा सदस्य ७३. ५१ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफल तथा २१७२८ जनसंख्या रहेको छ	
२			**लेखापरीक्षण** लेखापरीक्षणमा पेश भएको आर्थिक कारोवारसंग सम्वन्धि प्राप्त जानकारी अनुसार स्वीकृत भएको लेखापरीक्षण योजना बमोजिम विश्लेषण नमुना छनौट लिखित प्रतिनिधित्व पत्र लेखापरीक्षण नीति मानदण्ड मार्गदर्शन निर्देशन र लेखापरीक्षण सीमा समेतको आधारमा परीक्षण गरी तयार गरिएको लेखापरीक्षण प्रारम्भिक प्रतिवेदनको मस्यौदा व्यवस्थापनसंगको वहिर्गमन वैंठकमा छलफल गरी कायम भएका व्यहोरा सहितको लेखापरीक्षणको प्रारम्भिक प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी लेखापरीक्षण निश्कर्ष सहितको प्रतिवेदन जारी गर्नु हो भने आर्थिक कारोवार र वित्तिय विवरणको सम्पूर्ण जिम्मेवारी व्यवस्थापनको रहेको छ ।	
३			**वित्तिय प्रतिवेदन** प्राप्तीभुक्तानी हिसाव <table><tr><th>विवरण</th><th>यस वर्ष रु.</th></tr></table>	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

	बजेट	प्राप्ति/भुक्तानी	जम्मा
प्राप्ती (क+ख)	५५६४५९८८८	५१४३४४५५०.४७	५१४३४४५५०.४७
क. प्राप्ति (संचितकोषमा आम्दानी बाँधिने)	५४७९५३९६०	४९६१२२८३३.१४	४९६१२२८३३.१४
११००० कर	७१७५७०००	६८८०१८१९.४	६८८०१८१९.४
१३००० अनुदान	४१७०९६९६०	३७३०९०४८०.५४	३७३०९०४८०.५४
संघीय सरकार	३९०५७१९६०	३५०४४००२३.५४	३५०४४००२३.५४
प्रदेश सरकार	२६५२५०००	२२६५०४५७	२२६५०४५७
१४००० अन्य राजस्व	५८४०००००	५४२३०५३३.२	५४२३०५३३.२
१५००० विविध प्राप्ति	७०००००	०	०
ख. अन्य प्राप्ति	८५०५९२८	१८२२१७१७.३३	१८२२१७१७.३३
कोषहरु	८५०५९२८	१२९३६८२२.३३	१२९३६८२२.३३
धरौटी	०	५२८४८९५	५२८४८९५
भुक्तानी (ग+घ)	६५६७११७५३.८९	५०४०८५८१३.०५	५०४०८५८१३.०५
ग. भुक्तानी (सञ्चित कोषबाट)	६४८२०५८२५.८९	४९५१९४०९२.०५	४९५१९४०९२.०५
२१००० पारिश्रमिक / सुविधा	५७३४७०००	४६३६३१८२.३१	४६३६३१८२.३१
२२००० मालसामान तथा सेवाको उपयोग	७८८१७०००	५९६६८४१४.७४	५९६६८४१४.७४
२५००० सहायता (Subsidy)	१७३७३०००	१३८१७९९२	१३८१७९९२
२६००० अनुदान	१७४३३००००	१६४५९२३३८	१६४५९२३३८
२७००० सामाजिक सुरक्षा	२५६४८०००	१९७०२९८६	१९७०२९८६
२८००० अन्य खर्च	३६३५०००	६८३९६३	६८३९६३
३१००० गैर वित्तीय सम्पत्ती / पूँजीगत खर्च	२९१०५५८२५.८९	१९०३६५२१६	१९०३६५२१६
घ. अन्य भूक्तानी	८५०५९२८	८८९१७२१	८८९१७२१
कोषहरु	८५०५९२८	६३९२१६८	६३९२१६८
धरौटी	०	२५००५०१	२५००५०१
ङ. यो वर्षको बचत (न्युन)	-१००२५१८६५.८९	१०२५८७३७.४२	१०२५८७३७.४२
च. गतवर्षको जिम्मेवारी रकम (अ.ल्या)		१०८४७८४३५.८९	१०८४७८४३५.८९

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td><table>
<tr><td>वर्षान्तको बाकी रकम (ङ + च)</td><td>-१००२५१८६५.८९</td><td>११८७३७१७३.३१</td><td>११८७३७१७३.३१</td></tr>
<tr><td>बैंक तथा नगद बाकी</td><td></td><td>११८७३७१७३.३१</td><td>११८७३७१७३.३१</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
<tr><td>४</td><td></td><td></td><td>आन्तरिक नियन्त्रण

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७८ वमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरि लागु गर्नुपर्नेमा लागु गरेको पाईएन। यस सम्वन्धमा देखिएका अन्य व्यहोराहरु तपशिल वमोजिम रहेका छन
· स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन 2074 को दफा 11 अनुसार आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्यांक संकलन अभिलेखांकन र व्यवस्थापन गर्नुपर्नेमा सो गरेको पाईएन ।
· पालिकाले २०७८।७९ को अवधिमा भएको आफ्नो आर्थिक कारोवारको अनुसुची २११ वमोजिम ढाँचामा वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरेको पाईएन ।
· पालिकाले कार्यक्रमगत तथा योजनागत खाता राखेको पाईएन । साथै पालिकाबाट यस वर्ष संचालित कार्यक्रम तथा योजनाको कार्यान्यवयन र सेवा प्रवाह समेतको वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको प्रगति तयार गरेको पाईएन।
· कार्यालयको श्रेष्ता र वैक विचको हिसाव फरक परे वा नपरेको सम्वन्धमा वैक हिसाव मिलान विवरण तयार नगरेको कारण हिसाव मिलान भए नभएको सम्वन्धमा यकिन गर्न सकिएन ।
· अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन२०७४ को दफा १७ बमोजिम मध्यकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्नेमा पालिकाले सो बमोजिम मध्यकालीन खर्चको संरचना तयार गरेको पाईएन ।
· स्थानीय सरकार संचालन ऐन२०७४ को दफा ७१ मा गाउपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा स्थानीयस्तरको विकासका लागि आवधिकवार्षिकरणनीतिगत विषय क्षेत्रगत मध्यकालीन तथा दीर्घकालीन विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको पाईएन ।
· स्थानिय तहले आफ्नो क्षेत्रमा कार्यान्वयन हुने आयोजनाको बिश्लेषण गरी सम्भाब्य आयोजनाको बैंक खडा गरेको देखिएन ।
· दिगो बिकास योजना (२०१५-३०) लाई कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा लक्ष्यलाई आन्तरिकीकरण गर्ने र मध्यकालिन लक्ष्यहरु तोकि मुल्याङ्कन गर्ने कार्य भएको देखिएन ।
· पालिकाले जिन्सी सामानको एकीकृत विवरण तथा सहायक जिन्सी खाता अध्यावधिक नगरी केही सामान वडा कार्यालय तथा विभिन्न संघ संस्थालाई वितरण गरेको पाईयो भने वडालाइ आवस्यक पर्ने अधिकांश सामान वडाले नै खरिद गर्ने र जिन्सी पनि वडाले नै वाध्ने गरेकोले पालिकाको मुल जिन्सी खातामा उक्त सामान चढाएको देखिएन
· वडा कार्यालयमा रहेका जिन्सी सामान सहितको अभिलेख देखिने गरी पालिकाको मूल जिन्सी खाता अध्यावधिक गरेको पाईएन ।
· जिन्सी निरिक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भए अनुसार विभिन्न मालसामान मर्मत तथा लिलाम गर्नु पर्नेमा गरेको पाईएन।</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			·मुल्य अभिवृद्धि कर नियमावली २053 को नियम 6क मा ठेक्का सम्झौता र कर भुक्तानीको जानाकारी सम्वन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयलाई नदिएको तथा इ टीडिएस नगरेको पाइयो। ·कुनै रकमको भुक्तानी दिँदा रित पुगेको वा नपुगेको जाँच गरी रसिद विल भर्पाइहरुमा सिलसिलेवार नम्वर राखि कार्यालय प्रमुखले तोकेको कर्मचारीले भुक्तानी भएको जनाउने छाप समेत लगाई दस्तखत गरी प्रमाणित गर्नुपर्नेमा सो अनुसार गरेको पाईएन । ·ठेक्काहरुको विस्तृत विवरण देखिने गरी ठेक्का अभिलेख खाता र कन्टिन्जेन्सी खाता राखेको पाईएन। ·स्थानीय तहले निर्माण व्यवसायी तथा उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य गराएकोमा निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने सामानको गुणस्तर परीक्षण गरेको पाइएन । ·स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन 2074 को दफा 7(2) अनुसार सार्वजनिक खरिद नियमावली वनाई लागु गर्न सक्ने व्यवस्था भएकोमा सार्वजनिक खरिद नियमावली वनाएको पाईएन । ·स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन२०७४ को दफा २७ बमोजिम स्थानीय तहले भू-जोखिम संवेदनशीलताका आधारमा जग्गाको उपयोग सम्बन्धी मापदण्ड तोक्नुपर्ने र त्यस्तो मापदण्डको अधीनमा रही तोकेको क्षेत्रमा मात्र भवन निर्माण गर्न स्वीकृति दिन सक्ने व्यवस्था भएकोमा यस स्थानीय तहले जग्गाको उपयोग सम्बन्धी मापदण्ड बनाई लागू गरेको देखिएन । ·सार्वजनिक खरिद नियमावली 2064 को नियम 97 अनुसार यस वर्ष कार्यसम्पन्न भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरु उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्नेमा गरेको पाईएन । ·संस्था दर्ता ऐन२०३४ दफा ३ अनुसार पालिकाबाट संचालन भएका विभिन्न योजना निर्माण कार्य गर्न समिति गठन गरेका उपभोक्ता समिति ऐनको उक्त व्यवस्था अनुसार मान्यता प्राप्त हुने गरी दर्ता गरेको पाइएन । ·सञ्चालित योजनाको सूचना पाटीमा आय–व्ययअपेक्षित र वास्तविक लाभका साथै उपभोक्ताको योगदान र कार्यसम्पादन लगायतका विषयमा स्पष्ट गरी सरोकारवाला सहितको सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक परीक्षणलाई अनिवार्य गर्नु गराउनु पर्नेमा अधिकांशतः पालना भएको पाईएन। ·वातावरणको संरक्षणको एकिकृत दिर्घकालीन योजना तयार गरेको पाइएन ।शहरीकरण भैरहेका स्थानलाई मध्यनजर राख्दै फोहोरमैला ब्यबस्थापन स्थल पहिचान एबं कार्ययोजना तयार गरेको पाईएन । ·सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) नियमावली २०६५ अनुसार नागरिक वडापत्रमा उल्लेखित सेवाहरुको कार्यान्वयन स्थिती अनुगमन गर्न अनुगमन संयन्त्र तय गरेको पाईएन । ·यस वर्ष पालिकाले कन्टिन्जेन्सीवाट विभिन्न शिर्षकमा खर्च गरेको भएता पनि योजनागत कन्टिन्जेन्सीको खाता राखेको छैन । ·निजामती सेवा ऐन 2049दफा ५ (क) वमोजिम कर्मचारीहरुको कार्य विवरण वनाई लागु गरेको पाईएन । ·आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४ को नियम ९ (६) बमोजिम नगद प्राप्त हुने रकम दैनिक रुपमा दाखिला गर्नुपर्ने र दैनिक रुपमा बैंक दाखिला गर्न नसकिने भएमा कार्यालय प्रमुखले कारण उल्लेख गरी सात दिन भित्र बैंक दाखिला गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेकोमा स्थानीय तह अन्तरगतका वडाहरुले कतिपयले पन्ध्र दिन महिना दिन र कतिपयले २ देखि ३ महिना पछि मात्र दाखिला गर्ने गरेको	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			·विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४ को दफा ४५ मा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले गरेको कामको वार्षिक प्रतिवेदन जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समिति समक्ष पेस गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित समितिमा पेस गरेको नदेखिएको ·वातावरण संरक्षण ऐन२०७६ को दफा ३ मा स्थानीय तहलेनियमावलीको अनुसूची वमोजिम सडकहरु निर्माण१०० मि सम्मको पुललिफ्ट सिँचाइसडक स्तरोन्नती लगायतका कार्यमा वातावरणीय अध्ययन गर्नुपर्ने र नगरेमा दफा ३५ वमोजिम रु=५ लाख सम्म जरिवाना हुने व्यवस्था भएकोमा स्थानीय तह आफैले पालना नगरेको तथा गराएको अभिलेख नराखेको ·स्थानीय सरकार सञ्चाल ऐन २०७४ को दफा ९७ मा स्थानीय तहले सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गर्नुपर्ने उल्लेख भएकोमा सो को अभिलेख नराखेको ·सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ ले सार्वजनिक निकायले तोकेको सीमाभन्दा बढी रकमको खरिद गर्नुपर्दा तोकिए बमोजिमको खरिद गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । त्यस्तै सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ७ ले वार्षिक १० करोड भन्दा बढीको खरिद गर्दा गूरुयोजना तयार गर्नुपर्ने र नियम ८ ले वार्षिक १० लाख भन्दा बढी रकमको खरिद गर्दा वार्षिक खरिद योजना बनाउनुपर्ने व्यवस्था छ । यस पालिकाले विभिन्न शिर्षक अन्तर्गत पुँजिगत बजेट अन्तर्गतको रु१९ करोड ३ लाख ६५ हजार खर्च गरेकोमा खरिद योजना तथा खरिदको गुरुयोजना नबनाई खर्च गरेको देखियो । अत पालिकाले उक्त नियमावली बमोजिम खरिद योजना तथा खरिद गुरुयोजना बनाई व्यवस्थित किसिमले प्रभावकारी हुने गरी खरिद कार्य गर्नुपर्दछ । ·निजामती सेवा ऐन २०४९ को दफा ७२ (ख) बमोजिम कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट तलबी प्रतिवेदन पारित गराएर मात्र तलब खर्च लेख्नुपर्दछ । पालिकाले गाउँपालिका र स्वास्थय तर्फका कर्मचारीहरुको तलबी प्रतिवेदन पारित नगराई तलब खर्चमा रु २ करोड ६३ लाख १२ हजार खर्च गरेको छ । तलबी प्रतिवेदन पारित नहुँदा ग्रेड समेत यकिन गर्न सक्ने आधार देखिएन ।तलबी प्रतिवेदन पारित गराएर मात्र तलब खर्च लेख्नु पर्दछ ·स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७८ बमोजिम स्थानीय तहले सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी दीगो र भरपर्दो बनाउन कार्यक्रमको सामाजिक परीक्षण अन्तर्गत सार्वजनिक परीक्षण र सार्वजनिक सुनुवाई बमोजिमको कार्य भएको देखिएन । सार्वजनिक परीक्षणको अभावमा आर्थिक कारोबारमा जवाफदेहिता र पारदर्शिताको प्रवर्द्धन गर्ने कार्यमा बाधा पर्ने देखिन्छ । ·स्थानीय तहमा बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, आर्थिक व्यवस्थापन तथा सम्पत्ति हस्तान्तरण सम्बन्धी निर्देशिका २०७४ को बुँदा नम्बर २.९ मा गाउँ । नगर सभाबाट स्वीकृत बजेटको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि समय सीमा सहितको कार्ययोजना बनाई कार्य सम्पादन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । गाउँ । नगर सभाबाट स्वीकृत बजेट रु ६४ करोड ८२लाख ५ हजार समय सीमा सहितको कार्ययोजना बनाएको देखिएन । स्वीकृत बजेटको समय सीमा सहितको कार्ययोजना नबनाउँदा बजेट कार्यान्वयन प्रभावकारी नहुन सक्छ । स्वीकृत बजेट कार्यान्वयनलाई प्रभावकारी बनाउन समय सीमा सहितको कार्ययोजना बनाई बजेट कार्यान्वयन हुनु पर्दछ ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			तसर्थ पालिकाले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई तोकीए बमोजिम प्रभावकारी र विश्वशनीय बनाइ सेवा प्रवाह सुदृढ बनाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।	
५			**वित्तिय प्रतिवेदन** स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ७२ मा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले प्रत्येक वर्षको साउन एक गतेदेखि आगामी वर्षको असार मसान्तसम्मको अवधिलाई आर्थिक वर्ष कायम गरी आय र व्यवयको हिसाव राख्नुपर्दछ । सोही ऐनको दफा ६९ मा तोकीय अनुसार गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो आर्थिक कार्य प्रणलीको व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ । यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा देहाय बमोजिम छन् · स्थानीय तहले संचित कोषमा गत विगतको बाँकी यस वर्ष प्राप्त रकम संचित कोषवाट भएको खर्च तथा खर्च नभइ वाँकी रहेको रकम स्पष्ट देखिने गरी खाता राखेको छैन भने स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (NPSAS अनुरूप) म=ले=प=फा= नं= २७२ ले समेत आय व्ययको यथार्थ चित्रण गर्न सकेको छैन । · स्थानीय तहले खाता अनुसारको बैंक समायोजन हिसाब खाता राखेको छैन । जसबाट स्थानीय तहको असार मसान्तको बैंक मौज्दात र श्रेस्ताको मौज्दातमा फरक देखिएको छ । · स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को नियम ७२(२) मा नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिमको आय र व्ययको वर्गीकरण तथा खर्च शीर्षक सम्बन्धी व्यवस्था अवलम्बन गर्नुपर्ने तथा नियम ७६(२) मा महालेखा परीक्षकबाट स्वीकृत भए बमोजिमको ढाँचामा लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था गरेकोमा यस पालिकाले २०७६।२।१९ मा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको NEPSAS based ढाँचामा प्रतिवेदन तथा लेखाङ्कन गरेको पाईएन । एकिकृत आर्थिक संकेत वर्गिकरण तथा व्याख्या २०७४ अनुसार चालू र पुजीगत शिर्षकमा रकम विनियोजन गरी खर्च गर्नुपर्नेमा कतिपय कार्यक्रम चालुवाट गर्नुपर्नेमा पुजीगत शिर्षक र पुजीगत शिर्षकवाट गर्नुपर्नेमा चालु शिर्षकवाट खर्च भएकोले उक्त व्याख्या अनुसार वजेट तयार तथा कार्यान्वयन भएको छैन । अतः खर्च शिर्षकले यथार्थ शिर्षकगत खर्च रकमको विवरण दिन सक्ने अवस्था रहेन ।	
६			**सेवा प्रवाह** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को परिच्छेद ३ मा पालिका तथा वडा कार्यालयको काम कर्तव्य र अधिकारको व्यवस्था छ । पालिकाबाट प्राप्त विवरण अनुसार यस वर्ष जन्म दर्ता तथा दर्ता १२९३ वटा मृत्युदर्ता ३४६ वटा नाता प्रमाणित ५८० वटा घरवाटो शिफारिश १३३ वटा नागरीकता शिफारिश वटा १०१५ वसाइसराइ २५९ र अन्य ५९१७ वटा दर्ता तथा सिफारीस गरी सेवा प्रवाह गरेको देखियो । पालिकाले सम्वन्ध विच्छेद पञ्जीकरण दर्ता तथा सिफारिश पारिवारिक लगतको अभिलेख आदिको सम्बन्धमा अभिलेख राखेको छैन भने स्थानीय तथ्यांक सम्वन्धी नीति कानून तथा मापदण्ड समेत वनाएको छैन । ऐन बमोजिम कानून वनाई सोको अभिलेख व्यवस्थित गर्नु पर्दछ	
७			**न्यायिक समिति**	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ४६ देखि ५३ सम्म अधिकार क्षेत्र तथा न्याय सम्पादन प्रक्रियाको व्यवस्था गरेको छ । समितिमा परेको उजुरीमध्ये मेलमिलाप प्रकृतिका आधारमा विवाद दर्ता भएको ३ महिनाभित्र टुङ्गो लगाउने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार गतबर्ष फछ्र्यौट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउन बाकी नरहेको र यो बर्ष ९ मुद्दा दर्ता भएकोमा ८ वटा फछ्र्यौट भई १ बाँकी देखिन्छ । न्याय सम्पादन प्रक्रियालाई ऐनले तोकेको म्यादभित्र फछ्र्यौट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउनुपर्दछ ।	
८			**अवण्डा बजेट** –स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ बमोजिम स्थानीय आर्थिक अवस्था समेतको आधारमा बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरणका आधार तयार गरी स्रोत अनुमान तथा सीमा निर्धारणका आधारमा अबण्डा नराखी आय–व्ययको अनुमान पेस गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस स्थानीय तहले यो बर्ष समपुरक कोषहरु,र सहलगानी र म्याचिङ्ग फण्ड आदिमा एकमुष्ट बजेट राखी कार्यपालिकाको निर्णयाअनुसार खर्च भएको देखिन्छ। बजेट अबण्डमा राखी कार्यपालिकाको निर्णयबाट खर्च गर्ने प्रक्रियामा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ	

कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	स्रोत	विनियोजन	खर्च
समपुरक कोष कालीगण्डकी गाउँपालिका	राजस्व बाँडफाँड -	१७,५७	६,७७
समपुरक कोष कालीगण्डकी गाउँपालिका	आन्तरिक श्रोत	२५,००	२२,९३
समपुरक कोष कालीगण्डकी गाउँपालिका	समानिकरण अनुदान	५७,१८	३८,४८
सहलगानी र म्याचिङ फण्ड	राजस्व बाँडफाँड -	१,००,००	०

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
९			**क्षेत्रगत बजेट** स्थानीय तहको एकीकृत समानुपातिक र दिगो विकासका क्षेत्रगत रुपमा समानुपातिक बजेट विनियोजन गरी खर्च गर्नुपर्ने हुन्छ । यस पालिकाको २०७८।७९ को क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति देहायअनुसार रहेको देखिन्छ ।	

सि.नं.	क्षेत्र/उप क्षेत्र	विनियोजन	खर्च	खर्च (%)
१	आर्थिक विकास	४४३५००००	२९१८१६२२	६५.८
२	सामाजिक विकास	३२५९६००००	२७५२२३८२४.५४	८४.४३
३	पूर्वाधार विकास	१८३७९४८२५.८९	१२०८३७६१६	६५.७५

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>४</td><td>सुशासन तथा अन्तरसम्बन्धित क्षेत्र</td><td>१६८३६०००</td><td>१२३१०५६३</td><td>७३.१२</td></tr>
<tr><td>५</td><td>कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक</td><td>७७२६५०००</td><td>५७६४०४६६.५१</td><td>७४.५९</td></tr>
<tr><td colspan="2">कुल जम्मा</td><td>६४८२०५८२५.८९</td><td>४९५१९४०९२.०५</td><td>७६.३९</td></tr>
</table>
उल्लिखित विवरण अनुसार पुर्वाधार विकासमा कुल खर्चको २५।४३ % रहेको छ भने सामाजिक विकासमा ८४।४३ % खर्च भएको देखिएको छ । पूँजीगत खर्चमा वृद्धि गरी लक्षित उद्धेश्य हासिल गर्नुपर्दछ ।
</td><td></td></tr>
<tr><td>१०</td><td></td><td></td><td>
चौमासिक खर्चः

आर्थिक कार्यविधि नियमावली२०६४ को नियम २३ बमोजिम स्वीकृत भएको कार्यक्रममा नियम २५ बमोजिम चौमासिक प्रगति विवरण वनाई पेश गर्नुपर्ने र चौमासिक कार्यलक्ष्य तथा कर्यक्रम बमोजिम कार्यसम्पादन सम्पन्न गरी कर्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले उपलव्ध गराएको विवरण अनुसार चौमासिक पुजिगत खर्चको स्थिति देहाय बमोजिम छ ।कुल पुँजिगत खर्च रु १९ करोड ३ लाख ६५ हजार खर्च भएकोमा तेस्रो चौमासक मात्र ७० प्रतिशत खर्च भएको छ भने असारमा ३६।२५ प्रतिशत खर्च भएको विवरण पेश भएको छ । वर्षान्तमा हतारमा काम गराउँदा कामको गुणस्तरमा असर पर्ने देखिएकोले नियममा भएको व्यवस्था अनुरुप आषाढमा खर्च गर्ने परिपाटीमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ
<table>
<tr><th rowspan="2">क्र.सं.</th><th rowspan="2">बजेटउपशीर्षक</th><th colspan="2">बजेट र खर्च</th><th colspan="2">प्रथमचौमासिक</th><th colspan="2">दोस्रोचौमासिक</th><th colspan="2">तेस्रोचौमासिक</th><th rowspan="2">असार महिनाको खर्च</th></tr>
<tr><th>बजेट</th><th>खर्च</th><th>बजेट</th><th>खर्च</th><th>बजेट</th><th>खर्च</th><th>बजेट</th><th>खर्च</th></tr>
<tr><td>१</td><td>पुजिगत</td><td>२९१०५५</td><td>१९०३६५</td><td>७२८७५</td><td>२३७६७</td><td>१०८७१४</td><td>३२५०६</td><td>३३११३</td><td>१३४०९१</td><td>१९०३६५</td></tr>
<tr><td colspan="10">कुल खर्च प्रतिशत ६५ प्रतिशत</td><td></td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>११</td><td></td><td></td><td>
अनुदान फिर्ता

.... (प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०७९ । १२ । २० को निर्णयबाट रु. १४९६३९८।- सम्परीक्षण गरिएको ।)
</td><td>०</td></tr>
<tr><td>१२</td><td></td><td></td><td>वित्तीय समानीकरणवाट चालू खर्चः</td><td></td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन२०७४ को दफा २१ (४) मा स्थानीय तहले आफुले उठाएको आन्तरिक आय र राजस्व बाँडफाँटवाट प्राप्त हुने रकमवाट प्रशासनिक खर्च पुग्ने गरी राजस्व र व्ययको विवरण पेश गर्नुपर्ने उल्लेख छभने दफा २८ मा अनुदान जुन प्रयोजनको लागि प्राप्त भएको हो सोही प्रयोजनको लागि मात्र खर्च गर्नुपर्ने उल्लेख गरेको छ। जस अनुसार वित्तीय समानिकरण अनुदानको वजेटवाट चालू प्रकृतिका कार्यमाखर्च गर्न मिल्दैन। तर यस स्थानीय तहले वित्तीय समानिकरण अनुदानको श्रोतवाट देहायअनुसारका चालु खर्च शिर्षकमा देहायअनुसार रु २५ लाख ५० हजार वजेट राखी रु २१ लाख ४६ हजार खर्च गरेको छ।चालु प्रकृतिका खर्च आन्तरिक आय तथा राजस्व बाँडफाँटको रकमवाट खर्च गर्नुपर्नेमा समानीकरण अनुदानवाट खर्च गरेकोले यस शिर्षकवाट गरिने चालु प्रकृतिका खर्चमा पुर्णरुपमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।
<table>
<tr><td colspan="2">समानिकरण अनुदान : नेपाल सरकार - नगद अनुदान</td><td>२५५0000</td><td>२१४६३८५</td></tr>
<tr><td>२२३११</td><td>मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री</td><td>२00000</td><td>२00000</td></tr>
<tr><td>२२५१२</td><td>सीप विकास तथा जनचेतना तालिम तथा गोष्ठी सम्बन्धी खर्च</td><td>६00000</td><td>५८१0१0</td></tr>
<tr><td>२२५२१</td><td>उत्पादन सामग्री / सेवा खर्च</td><td>२00000</td><td>५0,000</td></tr>
<tr><td>२२५२२</td><td>कार्यक्रम खर्च</td><td>११५0000</td><td>९१८३७५</td></tr>
<tr><td>२५३१३</td><td>उपभोक्ता समिति तथा गैर सरकारी संस्था सहायता</td><td>१00000</td><td>१00000</td></tr>
<tr><td>२६४१३</td><td>अन्य संस्थालाई सःशर्त चालु अनुदान</td><td>२00000</td><td>२00000</td></tr>
<tr><td>२७२१२</td><td>उद्दार, राहत तथा पुनर्स्थापना खर्च</td><td>१00000</td><td>९७,000</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
<tr><td>१३</td><td></td><td></td><td>तोकेभन्दा धैरै प्रतिशत रकमान्तरः

स्थानीय सरकार सन्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७९ मा कार्यपालिकाले स्वीकृत वार्षिक वजेटको अधिनमा रही कुनै शिर्षकवाट पूँजीगत शिर्षकमा पच्चिस प्रतिशतमा नवढाइ रकमान्तर गर्न सक्ने उल्लेख छ। पालिकाले खर्च शिर्षकमा सो प्रतिशत भन्दा वढी रकमको देहायअनुसार रकमान्तर गरेको छ। स्थानीय सरकार सन्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७९ ले चालु शिर्षकमा रकमान्तर गर्न सक्ने गरी अधिकार नदिएको अवस्थामा पदाधिकारीको सुविधा आर्थिक सहायता विपद व्यवस्थापन खेलकुद कार्यक्रम ईन्धन जस्ता चालु खर्च शिर्षकमा समेत रकमान्तर गर्नु उचित नदेखिएको र कार्यालयको वार्षिक आर्थिक विवरण अनुसार देहायका शिर्षकमा रकमान्तर भइ रकम थप घट भएकोमा सिमा भन्दा बढी प्रतिशतमा रकमान्तर भएको छ। कानूनले दिएको अधिकार भित्र रही रकमान्तर गर्नुपर्ने देखिन्छ।</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

विवरण	स्रोत व्यहोर्ने संस्था	शुरुको बजेट	अन्तिम बजेट	रकमान्तर प्रतिशत
अध्यक्ष कप खेलकुद	आन्तरिक श्रोत	२००००००	३८०००००	४७.३६
पुँजिगत अनुसन्धान तथा परामर्श	समानिकरण अनुदान	२००००००	३५०००००	५७.१४
सहलगानी म्याचिङ्ग फण्ड	आन्तरिक स्रोत	१००००००००	२०२५३८५५	४९.३७
सडक स्तरउन्ति	समानिकरण अनुदान	७००००००	११००००००	३६
गोरेटो बाटो	समानिकरण अनुदान	३५०००००	६२०००००	५२
क्लब आमा समुह भवन निर्माण	समानिकरण अनुदान	२५०००००	५२०००००	५२
खेलमैदान निर्माण	समानिकरण अनुदान	३००००००	५५०००००	४५
प्रधानमन्त्री सँग साझेदार कार्यक्रम	आन्तरिक स्रोत	२५०००००	५३०००००	५१
विपद व्यवस्थापन	आन्तरिक स्रोत	२००००००	६७०००००	७०

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१४			**विविध खर्च** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७१ बमोजिम व्ययको बजेट अनुमान आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही औचित्यताको आधारमा विविध खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस स्थानीय तहले यो वर्ष विविध शिर्षकवाट २० लाख ९७ हजार खाना खाजा लगायत विविध खर्च गरेको छ भने खर्चका प्रमाण हेर्दा विल मात्र आएको देखिन्छ तथा प्रयोजन खुल्दैन ।यस्तो प्रवृत्तिमा नियन्त्रण गरी खर्चमा मितव्ययिता कायम गर्नु पर्दछ ।	
१५			**आर्थिक सहायता** सरकारको बार्षिक कार्यक्रममा परेका बाहेक कुनै पनि सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थालाई आर्थिक सहायता र अनुदान नदिने तोकिएको मापदण्ड भित्र रहेर मात्र क्षतिपूर्ति आर्थिक सहायता तथा औषधी उपचार खर्च वापत आर्थिक प्रदान गर्ने यस्तो सहायता पाउने व्यक्ति तथा संस्थाको अभिलेख राखी एउटै व्यक्ति वा संस्थालाई दोहोरो सहायता उपलव्ध गराउन नहुने व्यवस्था सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययिता र प्रभावकारीता कायम गर्ने सम्वन्धी नीतिगत मार्गदर्शन २०७५ मा उल्लेख छ।साथै उपरोक्त व्यवस्था प्रदेश सरकार तथा स्थानीय तहका सवै कार्यालयहरु सवै पदाधिकारी	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			एंव कर्मचारीहरुले पालना गर्नुपर्ने उक्त मार्गदर्शनमा उल्लेख छ।पालिकाको आर्थिक सहायता कोषमा रकम विनियोजन गरि रु १३ लाख ४४ हजार खर्च गरेको छ। ५ देखि २० हजार सम्म आर्थिक सहायता गाउँपालिकाको अध्यक्षको तोकआदेशमा सहाता वितरण गरेको छ। साथै विपद व्यवस्थापनको लागि प्लास्टिक त्रिपाल तथा पाइप खरिद गरि वितरण गरेको पाइयो। आर्थिक सहायता पाउने व्यक्ति तथा संस्थाको लगत राख्ने नगरेको तथा सम्वन्धित वडाध्यक्षहरुको सिफारिसमा सहायता दिएको जस्ता अवस्था देखियो।पालिकाले आर्थिक सहायता एंव अनुत्पादक चालु प्रकृतिका खर्चमा कटौती नगरी पूँजिगत खर्चको हिस्सा बढाउन सक्ने अवस्था छैन।उत्पादनशिल क्षेत्रमा लगानी नगरी आर्थिक बृद्धि हासिल गर्न नसकिने भएकोले यस्ता प्रकृतिका खर्चमा कटौती गर्नुका साथै तोकिएको मापदण्ड भित्र रहेर मात्र क्षतिपूर्ति आर्थिक सहायता र औषधी उपचार खर्च लेख्नुपर्ने देखिन्छ।	
१६			**अनुगमन तथा भ्रमण खर्च** भ्रमण खर्च नियमावली २०६४ को नियम २१ मा भ्रमण खटिने पदाधिकारी वा कर्मचारीले भ्रमण गरेपछि सो को अभिलेख अनुसूची ६ को ढाँचामा राख्नुपर्ने तथा भ्रमणलाई विश्वसनीय वनाउन आवस्यकता अनुसार आन्तरीक नियन्त्रण प्रणालीको थप व्यवस्था गर्नुपर्ने उल्लेख छ । नियम १९ मा जिल्लाभित्रको ठाउँको दुरीको विवरण राख्नुपर्ने उल्लेख छ । पालिकाले यस वर्ष विषयगत शिर्षक तथा कन्टिन्जेन्सी वाहेक चालू खर्च शिर्षकवाट रु. १४ लाख ८ हजार खर्च लेखेको छ तर भ्रमणको उद्धेश्य अनुगमन तथा भ्रमण प्रतिवेदन भ्रमण अभिलेख दुरीको विवरण सवारी साधनको टिकट आदि राखेको छैन । जसले गर्दा अनुगमन तथा भ्रमणको सहि सदुपयोग भएको छ भन्ने आधार रहेन । यसमा सुधार गर्नुपर्ने देखिन्छ	
१७			**कार्यक्रमगत प्रगतिः** पालिकाले तोकिएको लक्ष्य पुरा गरी शत लक्षित प्रगति हासिल गर्नुपर्दछ । कार्यालयले देहायका कार्यक्रममा शुन्य प्रगति गरेको छ । पुरा गर्न सक्ने योजनाहरु छनोट गरी कार्यान्वयनमा लैजानुपर्दछ। पूँजीगत कार्यक्रम तर्फ कम प्रगति भएका केही उदाहरण देहायअनुसार छन्ः	

कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	विनियोजन	खर्च	खर्च (%)
कम्प्युटर सफ्टवेयर निर्माण तथा खरीद खर्च	५,००	०	०
एक घर एक धारा अभियान [विस्तृत अनुसुची १]	५,००	०	०
फलफुल तथा वृक्षारोपण कार्यक्रम	१०,००	०	०
फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि साझेदारी	३,००	०	०
६ नं वडा कार्यालय मर्मत तथा निर्माण	८,५०	०	०

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

७ नं वडा कार्यालय मर्मत तथा निर्माण	४,५०	०	०
उपाध्यक्ष सँग किसान महिला समुलाई कोशेली कार्यक्रम	३,५०	०	०
प्रत्येक वडामा हाईटेक नर्सरी	१०,००	०	०
सुन्तला केन्द्र (पकेट) विकास कार्यक्रम सञ्चालन	१२,००	०	०
कोल्डरुम/पोर्टेवल कोल्ड च्याम्वर निर्माण	११,००	०	०

१८

योजना र कार्यान्वयनः

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन२०७४ को दफा २४ बमोजिम स्थानीय तहले योजना बनाउँदा सहभागितमूलक उत्पादनमूलक र प्रतिफल प्राप्त योजना छनौट गरी प्राथमिकिकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । साथै योजना बनाउँदा मध्यम तथा दीर्घकालीन प्रकृतिका आयोजनाहरुको सूची समेत तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले योजना छनौट गर्दा ऐनमा भएको व्यवस्था अनुरुप दीर्घकालीन प्रकृतिका ठुला योजना छनौट नगरी सानासाना र टुक्रे योजनामा ठुलो मात्रामा बजेट छुट्याएको अवस्था छ । साना तथा टुक्रे योजनामा वजेट विनियोजन गर्दा दिर्घकालिन उपलव्धी नहुँने हुँदा यस्ता कार्यमा नियन्त्रण गरी ठुला योजना छनौटलाई प्राथमिकतामा राखिनुपर्दछ ।यस वर्ष उपभोक्ता समितिमार्फत भएका कामका योजनाहरु देहायअनुसार छन्

क्र सं	विवरण	योजना संख्या	रकम
१	रु १ लाख भन्दा कमका योजना	१४३	११४५०
२	रु एक लाख एक देखि पाँच लाख सम्मका योजना	९१	१९७००
३	रु ५ लाख एक देखि १० लाख सम्मका योजना	१७	१५४००
४	दश लाख एक देखि ५० लाख सम्मका योजना	३३	९०६५०
५	५० लाख भन्दा माथिका योजनाहरु	९	९५०५२

१९

आन्तरिक आयः

आन्तरीक आय सम्वन्धमा देखिएका अन्य व्हयोरा देहायअनुसार छन् :

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			· **मनोरञ्जन करः**-स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ६४ बमोजिम सिनेमा भिडियो हल सांस्कृतिक प्रदर्शन हल संगीत थियटर मनोरञ्जन प्रदर्शन स्थल ऐतिहासिक स्थलको प्रवेश शूल्कमा कर लिनूपर्ने व्यवस्था छ। आर्थिक वर्ष २०७८।७९ मा पालिकाले यस शीर्षकमा कर संकलन गरेको देखिएन। पालिकाको क्षेत्रभित्रवाट उठ्नु पर्ने मनोरञ्जन कर पहिचान तथा एकिन गरी असुल गर्नुपर्दछ। · **जडीवुटी कवाडी र जीवजन्तु करः** ऐनको दफा ६१ मा जडीवुटी कवाडी र जीवजन्तु कर लगाउने व्यवस्था भएकोमा सो को पहिचान गरेको छैन । · **व्यवसाय करः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ५८ बमोजिम गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र व्यापार व्यवसाय वा सेवामा पुँजिगत लगानी र आर्थिक कारोबारको आधारमा व्यवसाय कर लगाउने उल्लेख छ पालिकाले आफ्ना क्षेत्रभित्र व्यवसाय गर्ने करदाताहरुको लगत नराखेको तथा करदाताहरुको पहिचान गरेको छैन । जसको कारण उठनुपर्ने रकम प्राप्त भएको छैन । सवै व्यवसायलाइ करको दायरामा ल्याइ आन्तरीक आयमा वृद्धि गर्नुपर्ने देखिन्छ · **घर बहालकरः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ५७ बमोजिम गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले भवन घर पसल ग्यारेज गोदाम टहरा कारखाना बहालमा दिएकोमा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले त्यस्तो बहाल रकमको १० प्रतिशत कर संकलन गर्ने उल्लेख छ।पालिकाले आफनो क्षेत्रभित्र रहेको करदाताहरुको पहिचा लगत तथा कर संकलन गरेको पाइएन। यस सम्बन्धमा पालिकाले राजस्व संकलन तर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ।	
२०			**दरबन्दि बाहिरको कर्मचारीलाई पोशाक भत्ता** नेपाल सरकार मन्त्रपरिषदको मिति २०७४।०१।२१ को निर्णयनुसार सबै निकायमा एक रुपता कायम हुने गरी स्वीकृत दरबन्दिभित्र करारमा रहेको व्यक्तिहरुलाई मात्र आर्थिक बर्ष ०७४।७५ बाट लागु हने गरी सालबसाली रुपमा एक पटक चैत्र महिनामा पोशाक भत्ता निजामति कर्मचारीले सरह उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा नेपाल सरकार सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले मित २०७४।०१।२५ गते परिपत्र गरेकोमा पालिकाले माथि उल्लेखित दरबन्दि वेगरको कर्मचारीलाई षोशाक भत्ता भुक्तानी रु १२००००।खर्च लेखेकोमा कर कट्टी पछिको रकम असुल हुनुपर्ने रु	११८,८००
२१			**प्रोत्साहन भत्ता** नेपाल सरकारबाट जारी भएको सार्वजनिक खर्च मितव्ययित कायम गर्ने सम्बन्धी मापदण्ड २०७७ को दफा ६ मा सार्वजनिक निकायमा कार्यरत कर्मचारीहरुलाई साविकमा प्रदान गरिदै आएको पोशाक खर्च महङ्गि भत्ता र स्थानिय भत्ता बाहेकका अन्य कुनै पनि प्रकारका विशोष भत्ता प्रदान गर्न नमिल्ने व्यवस्था गरेको छ। साथै स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ८६ (१) बमोजिम स्थानीय सेवा गठन, संचालन व्यवस्थापन, सेवाका शर्त तथा सुविधा सम्बन्धि आधारभूत सिद्धान्त र मापदण्ड संघीय कानुन बमोजिम हुने व्यवस्था छ । स्थानीय तहले कानून नबनाई गाउँकार्यपालिका बाट निर्णय गरि मासिकरुपमा विभिन्न दरमा कर्मचारीहरुलाई प्रोत्साहन भत्ता रु १००००००।(दश लाख) प्रोत्साहन भत्ता बापत खर्च गरेको छ।कार्यापालिको पटके निर्णय गर्दा कारण थप आर्थिक व्ययभार बढ्न गएको रु	१,000,000

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>२२</td><td></td><td></td><td>दरबन्दि बेगर सेवा करारः

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ मा स्थानीय तहले संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षणको आधारमा स्थायी कर्मचारी तथा सेवा करारबाट लिईने कर्मचारीको दरबन्दी प्रस्ताव गर्नुपर्ने तथा उपदफा (८) मा नगर प्रहरी, सवारी चालक, माली, वगैचे, चौकिदार, कार्यालय सहयोगी आदिको पद वाहेक अन्य पद तथा सेवामा करारवाट पदपूर्ति गर्न नसकिने कानूनी व्यवस्था रहेको छ। यस सम्वन्धमा संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले २०७४।१२।१४ मा जारी गरेको स्थानीय तहमा करारमा जनशक्ति व्यवस्थापन गर्ने कार्यविधि, २०७४ मा स्वीकृत दरवन्दी भन्दा वाहिर अन्य रुपमा कर्मचारीहरु राखी तलब भत्ता वा पारिश्रमिक भुक्तानी गर्न नमिल्ने र त्यस्तो कार्य प्रचलित कानून विपरित हुने हुँदा भुक्तानी गर्ने पदाधिकारीवाट असुल उपर हुने व्यहोरा उल्लेख छ। तर पालिकाले स्वीकृत दरवन्दी वेगर १२ जना कर्मचारी नियुक्ति गरि बार्षिक ३२६७०३०। भुक्तानि गरेको छ। ऐन अनुसार करारमा राख्न नपाउने अवस्थामा करारमा कर्मचारी राख्ने कार्य उचित नदेखिएको रु
<table>
<tr><th>नाम</th><th>पद</th><th>मासिक तलब</th><th>बार्षिक तलब</th></tr>
<tr><td>लक्ष्मी नानु राना</td><td>कम्प्युटर अपरेटर</td><td>२८५१०</td><td>370630</td></tr>
<tr><td>अन्जना थापा</td><td>कम्प्युटर अपरेटर</td><td>२३६००</td><td>306800</td></tr>
<tr><td>संजय पाण्डे</td><td>कम्प्युटर अपरेटर</td><td>२३६००</td><td>306800</td></tr>
<tr><td>नारायण पाण्डे</td><td>शिक्षा सहजकर्ता</td><td>२३६००</td><td>306800</td></tr>
<tr><td>दुर्गा न्यौपाने</td><td>सहायक कम्प्युटर अपरेटर</td><td>१९०००</td><td>247000</td></tr>
<tr><td>सुमन थापा</td><td>सहायक कम्प्युटर अपरेटर</td><td>१९०००</td><td>247000</td></tr>
<tr><td>प्रसंशा भट्टाराई</td><td>सहायक कम्प्युटर अपरेटर</td><td>१९०००</td><td>247000</td></tr>
<tr><td>माया राना</td><td>सहायक कम्प्युटर अपरेटर</td><td>१९०००</td><td>247000</td></tr>
<tr><td>जीवन सिंजापती</td><td>सहायक कम्प्युटर अपरेटर</td><td>१९०००</td><td>247000</td></tr>
<tr><td>कोमल राना</td><td>सहायक कम्प्युटर अपरेटर</td><td>१९०००</td><td>247000</td></tr>
<tr><td>यसोदा न्यौपाने</td><td>सहायक कम्प्युटर अपरेटर</td><td>१९०००</td><td>247000</td></tr>
</table></td><td>३,२६७,०३०</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>बिन्दु भट्टराई</td><td>सहायक कम्प्युटर अपरेटर</td><td>१९०००</td><td>247000</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>3267030</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>२३</td><td></td><td></td><td>करारको कर्मचारी लाई रासन भत्ता

सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको मिति २०७४।१।२५ को पत्राअनुसार सेवा करारमा कार्यरत स्वीकृत दरवन्दी भित्रका कर्मचारीलाइ शुरु तलव पोषाक तथा चाडपर्वको रकम मात्र दिन मिल्ने उल्लेख गरेको छ ।नेपाल सरकारबाट जारी भएको सार्वजनिक खर्च मितव्ययित कायम गर्ने सम्बन्धी मापदण्ड २०७७ को दफा ६ मा सार्वजनिक निकायमा कार्यरत कर्मचारीहरुलाई साविकमा प्रदान गरिदै आएको पोशाक खर्च महङ्गि भत्ता र स्थानिय भत्ता बाहेकका अन्य कुनै पनि प्रकारका विशोष भत्ता प्रदान गर्न नमिल्ने व्यवस्था गरेको छ। साथै स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ८६ (१) बमोजिम स्थानीय सेवा गठन, संचालन व्यवस्थापन, सेवाका शर्त तथा सुविधा सम्बन्धि आधारभूत सिद्धान्त र मापदण्ड संघीय कानुन बमोजिम हुने व्यवस्था छ । पालिकाले करार सेवामा कार्यरत ३ जना नगर प्रहरीलाई शुरु तलव स्केलका अतिरिक्त मासिक रुपमा २२५०० को दरले वार्षिक रु २७००००। खाद्यान्न् वापत भुक्तानी गरेको देखिन्छ ।पालिकाले मापदण्ड विपरित भत्ता दिने कार्यमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।</td><td></td></tr>
<tr><td>२४</td><td></td><td></td><td>पदाधिकारी लाई बढि भुक्तानी

✂ ....(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर असूल भएको आधारमा मिति २०७९।१२।२० को निर्णयबाट रु. ११८६००।- सम्परीक्षण गरिएको ।)</td><td>०</td></tr>
<tr><td>२५</td><td></td><td></td><td>आन्तरिक लेखापरिक्षण

स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४,को दफा ७७(२) मा स्थानीय तहले कानुन वमोजिम आफ्नो आय र व्ययको लेखापरीक्षण गर्नुपर्ने उल्लेख छ। यस स्थानीय तहको अन्तरसरकारी अख्तियारीको लेखापरीक्षण कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयवाट भएको छ भने बाँकीको हकमा आन्तरीक लेखापरीक्षण शाखावाट भएको देखिन्छ। आन्तरिक लेखापरीक्षणवाट देखिएका व्यहोराहरु देहाय वमोजिम छ
<table>
<tr><td>गौ भौ न/मिति</td><td>विवरण</td><td>नियमित गर्नुपर्ने</td><td>अशुल गर्नपर्ने</td></tr>
<tr><td>१०४। ११ ।१८</td><td>ठुलो खोला सिंचाइ योजना ढुवानि बापतको रकम कम काटिएको</td><td></td><td>२२५०</td></tr>
<tr><td>३८१।३।१७</td><td>भुल्के खा पा मुल संरक्षण उ स लाइ बढी भुक्तानी भएको</td><td></td><td>३८८०</td></tr>
</table>
</td><td>४१३,०२९</td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय				बेरुजु रकम
			४३०।३।२२	सिद्धेश्वर महादेव मन्दिर व्या समितिको लागत अनुमान र कार्यसम्पन्न प्रतिबेदन को स्विकृती बिनै भुक्तानि भएको	१४५५००		
			४६९।३।२३	टंलेहवा वटिचौर सडक खण्ड		५३००	
				लाफा ब्रदर्स कन्सट्रक्सन को लगबुकमा १७६ घण्टा भएकोमा १७७ घण्टाको भुक्तानि भएकोमा १ घण्टाको रु ५३०० का दरले अशुलि गर्ने ।			
				याभु निर्माण सेवा को लगबुकमा १९६ घण्टा भएकोमा १९८ घण्टाको भुक्तानि भएकोल घण्टाको रु २०३५ को दरले अशुल गर्ने			
			६२।७।२६	१५ किमि भन्दा कम दुरि भित्र को दैनिक भ्रमण भत्ता सुबिधा लिएको देखिएको हुदा हिरामणि पाण्डेबाट अशुल गर्ने ।		२०००	
			६५।७।१६	बिर्घा स्थित गाउपालिका को आवास रहेको भवनको बिधुत महशुलमा जरिवाना समेत भएकोले जरिवाना बापतको रकम अशुलि		१२३९	
			११०।९।२६	१ कार्य दिनमा ४ वटा मात्रै कक्षा संचालन गर्न पाइनेमा ५ वटा कक्षा संचालन भएकोमा २ दिनमा २ वटा कक्षा बापतको रकम अशुलि गर्ने		३०००	
			१९८।१२।१३	अध्यक्ष कप खेलकुद		२३५५०	
				पान बिल जारि भएका ठुलो परिमाणको खरिद मा भ्याट बापतको रकम अशुलि			
				कृष्ण गण्डकि स्पोटस बाट रु १८११५०।को खरिद भएको जसबाट भ्याट बापतको रकम अशुल गर्ने			
			२५८।३।२	फेवा टेलिभिजन लि लाइ बिना कुनै सम्झौता र स्विकृति भुक्तानि गरीएको रकम	१५०००		

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय				बेरुजु रकम
			२९३।३।१९	साउन्ड सिस्टम बापतको रकम गा पा को कुनै कार्यक्रम संग सम्वन्धित नदेखीएको ।	१५०००		
			७९।१२।२३	गण्डकि प्रेस बाट सिलाइ मेसिन खरिद	९८८७५		
			१८८।३।२३	कल्याणेश्वर महादेव मन्दिर उ स		६१००	
				ढुङ्गा गिटि खरिदको १० वटा रसिद बापतको रकम अशुली			
			१८९।३।२३	तामसपाल मन्दिर		४८८०	
				ढुङ्गा गिटि खरिदको ८ वटा रसिद बापतको रकम अशुली			
			२०९।३।२४	बिर्घा स्वास्ठय चौकि		१५५४	
				बिधुत महशुल मा जरिवाना बापतको रकम अशुली			
			१८६।३।२३	किपट मकै बिउ उत्पादन पकेट	५२६५०		
				चण्डिभञ्याङ कृषि सहकारी ले मल बिक्री बापत रु ५२६५०। को इस्टिमेट बिल पेश गरेको ।			
			१५९।३।२२	भुल्कि जाने गोरेटो बाटो		६४०	
				ज्याला बापतको रकम बढी भुक्तानि			
			२१२।३।२४	जरुवा खानेपानि योजना		६१००	
				कार्यसम्पन्न मुल्याङ्क्न प्रतिबेदन स्विकृत नभएको			
				नपुग ढुङ्गा गिटी को १० वटा ढुवानि रसिद			
				बापतको रकम असुल गर्ने			
			५०५।३।२४	काठेखोला खानेपानि तथा सरसफाइ योजना		१५२५०	

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td></td><td>नपुग २५ ट्रिप ढुङ्गा गीटि रसिद बापतको रकम असुलि</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2">५१२।३।२५</td><td>बेल्टारि खेलमैदान उ स</td><td rowspan="2"></td><td rowspan="2">११२६१</td></tr>
<tr><td>बहाल कर कम कट्टि गरिएको रकम असुलि</td></tr>
<tr><td>जम्मा</td><td></td><td>३२६०२५</td><td>८७००४</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>२६</td><td></td><td></td><td>शिक्षकलाई प्रोत्साहनः

पालिकाले गाउँपालिकाभित्र रहेका सामुदायक विद्यालयहरुमा कार्यरत शिक्षकहरुको दरबन्दी मिलान गर्नेका लागि कार्यपालिकाको मिति २०७८।०२।२६ गतेको निर्णयअनुसार स्थायी सेवा अवधि पुगेका शिक्षकहरुलाई प्रोत्साहन रकम लिई स्वेच्छिक रुपले निवृत हुन चाहने शिक्षकलरुलाई निवृत हुन १ बर्षभन्दा कम भएका शिक्षकहरुलाई रु ७५०००।१ बर्षदेखि २ बर्षसम्म अवधिभएका शिक्षकहरुका लागि २०००००।र ६ बर्ष भन्दा माथि अवधिका लागि रु २२५०००।प्रोत्साहन उपलब्ध गराउने निर्णय गरेको पाइयो। पालिकाले निवृत हुन बाँकि अवधिको आधारमा २० जना शिक्षकहरुको लागि रु ३९७५०००।प्रोत्साहन खर्च लेखेको छ।पालिकाले कार्यपालिकाको पटके निर्णय गर्दा संघिय सरकारको कर्मचारीको हकमा कर्मचारीको पेन्सन तथा अन्य सुविधा मा संघिय सरकारलाई दायित्व सिर्जाना हुने र नयाँ जनशक्ति नियुक्तिको लागि थप दायित्व सिर्जना हुने हुँदा संघिय सरकारको परामर्श तथा कार्यविधि विना पटके निर्णयको आधारमा प्रोत्साहन भत्ता भुक्तानि गर्नु अनियमित देखिएको रु</td><td>३,९७५,०००</td></tr>
<tr><td>२७</td><td></td><td></td><td>बढी भत्ता भुक्तानी

गाउँसभा, नगरसभा र जिल्ला समन्वय समितिका सदस्यले पाउने सुविधा सम्वन्धी ऐन, २०७६ को दफा ८ मा पदाधिकारी तथा सदस्यले सभा, कार्यपालिका, वडा समित वा न्यायिक समिति लगायत स्थानिय तहको कुनै समिति वा उपसमितिको बैठकमा भाग लिएको प्रत्येक दिनको लागि अनुसुची बमोजिमको रकम भत्ता बापत पाउने र दिनमा जतिपटक बैठक बसेको भएतापनि एउटा बैठकको मात्र बैठक भत्ता पाउने उल्लेख छ।पालिकाले दशौ गाउँसभाको बैठक मिति २०७९।३।८ गते १० र २१ गते सञ्चालन भएको बैठकमा ४ दिनको बैठक भत्ता भुक्तानी गरेको पाइयो। ४० जना पदाधिकारीको ३ दिनको रु १२००००।बैठक भत्ता भुक्तानि दिनु पर्नेमा रु १६००००।भुक्तानी गरेकोले रु ४००००।बढी भुक्तानी भएको रकम कट्टी पछिको रकम असुल हुनुपर्ने रु</td><td>३४,०००</td></tr>
<tr><td>२८</td><td>174</td><td>२०७९-३-२३</td><td>व्यवस्थापन खर्च भुक्तानी

पालिकाले यस बर्ष श्री गिताश्विनी फर्मास्युटिकल्स प्रा.लि. बाट स्यानिटरी प्याड खरिद गरि रु ९२६९३०। खर्च लेखेको छ। यस सम्बन्धमा देखिएको व्यहोरा यस प्रकार छनः</td><td>५१,८५०</td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			• सेनिटरी प्याड (वितरण तथा व्यवस्थापन) सम्बन्धी कार्यविधि २०७६को दफा १९(४) मा नेपाल सरकारबाट सशर्त अनुदानको रुपमा वित्तिय हस्तान्तरण मार्फत प्राप्त भएको स्रोत सेनिटरी प्याड खरिद गर्न बाहेक अन्य तालिम तलब भत्ता ढुवानी प्राथमिक उपचार सामाग्रि खरिद जस्ता कुनै पनि कार्यमा खर्च गर्न नपाइने व्यवस्था छ । तर पालिकाले सेनिटरी प्याड खरिद बैठक भत्ताका लागि व्यवस्थापन खर्च वापत श्री भिम प्रसाद श्रेष्ठलाई रु ५१८५० भुक्तानी दिएकोमा असुल गर्नुपर्ने रु	
२९	172	२०७९-३-२३	**विद्यालयलाई प्याड व्यवस्थापन रकम भुक्तानी** सेनिटरी प्याड (वितरण तथा व्यवस्थापन) सम्बन्धी कार्यविधि २०७६ को दफा १९(४) मा नेपाल सरकारबाट सशर्त अनुदानको रुपमा वित्तिय हस्तान्तरण मार्फत प्राप्त भएको स्रोत सेनिटरी प्याड खरिद गर्न बाहेक अन्य तालिम तलब भत्ता ढुवानी प्राथमिक उपचार सामाग्रि खरिद जस्ता कुनै पनि कार्यमा खर्च गर्न नपाइने व्यवस्था छ। पालिकाले गो.भौ नं १७२ बाट १३ वटा विद्यालयलाई सेनिटरी प्याड खरिद गरी बाँकी रहेको रकम प्याड व्यवस्थापनको लागि विद्यार्थी संख्याको आधारमा दामासाहीले हुन आउने रकम हिसाब गरी रु २९१४९० निकासा दिएकोमा कार्यविधि विपरित भुक्तानी दिएको रकम असुल गर्नुपर्ने रु	२९१,४९०
३०	168	२०७९-३-२२	**नमुना माध्यमिक विद्यालयको शैक्षिक तथा व्यवस्थापकीय अनुदान** कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०७८।०७९ को क्रियाकलाप नं २.७.१३.१३ मा उल्लेख भएअनुसार नमुना विद्यालयको शैक्षिक तथा व्यवस्थापकीय योजना कार्यान्वयन अनुदानका लागि तत्कालिन रुपमा शैक्षिक सुधार हुने क्रियाकलाप निर्धारण गरी शैक्षिक पूर्वाधारहरु, छात्रावास व्यवस्थापन, शैक्षिक सुशासनका न्युनतम शर्त पूरा गर्ने लगायतका कार्यक्रम गर्न भौतिक पूर्वाधार विकासका लागि विनियोजित बजेटको कार्य प्रगति सहित आवश्यक बजेट सहितको प्रस्ताव विद्यालयबाट पेस गर्न लगाउने तथा यस आ.व. मा सम्पादन गर्ने कार्यक्रम निर्धारण गरी स्थानीय तह र विद्यालयवीच सम्झौता गरी अनुदान गरी कार्य प्रगति पठाउने उल्लेख छ। तर पालिकाले श्री भगवती नमुना मा.वि. लाई रु ३००००००। अनुदान दिएकोमा देखिएका व्यहोराहरु देहाएबमोजिम रहेका छनः ü भौतिक पूर्वाधार विकासका लागि विनियोजित बजेटको कार्य प्रगति सहित आवश्यक बजेट सहितको प्रस्ताव विद्यालयबाट पेश नभएको, ü सम्पादन गर्नुपर्ने कार्यक्रम निर्धारण गरी स्थानीय तह र विद्यालयवीच सम्झौता नभएको, ü विद्यालयको कार्यसम्पन्न प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका क्रियाकलापहरु शैक्षिक सुधार हुने खालको नदेखिएको, ü पालिकाले विद्यालयको अनुगमन गरी कार्य प्रगति नराखेको । साथै विद्यालयले पेश गरेको कार्ययोजनामा अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन, शिक्षकहरुको लागि कम्प्युटर तालिम सञ्चालन जस्ता क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने उल्लेख गरेकोमा सो क्रियाकलापमा खर्च नगरि बस सञ्चालनका लागि इन्धन तथा मर्मत संम्भार निजी श्रोतमा कार्यरत शिक्षक तथा कर्मचारीहरुको तलब भत्ता र चाडबाड खर्च र प्रोत्साहन भत्तामा खर्च गरेको पाइएकोले शैक्षिक व्यवस्थापकिय सुधारको क्रियाकलापमा खर्च गरेको नदेखिएकोले कार्यन्वयन पुस्तिका अनुसार खर्च गर्नुपर्ने देखिएकोले अनियमित देखिएको रु	३,०००,०००

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>३१</td><td></td><td></td><td>बोयर बोका वितरण

✂ ....(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर नियमित भई प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०७९।१२।२३ को निर्णयबाट रु.६३००० ।- सम्परीक्षण गरिएको ।)</td><td>०</td></tr>
<tr><td>३२</td><td></td><td></td><td>बढि भुक्तानी

१८६।२०७९।०३।२२ बिउ उत्पादन प्रविधि विषयक २०७९।०२।२८ र २९ गते सञ्चालन भएको तालिममा स्वीकृत जिल्ला दर अनुसार मकैको बिउ प्रति केजी रु ८० का दरले ५०० के जी को रु ४०००० मा खरिद गर्नुपर्नेमा रु १४० का दरले ५०० के जी को रु ७०००० खरिद गरी गहौं कालिकालाई भुक्तानी भएकोले दर भन्दा बढी दरमा खरिद गरी भुक्तानी भएको असुल गर्नुपर्ने रु</td><td>३०,०००</td></tr>
<tr><td>३३</td><td></td><td></td><td>जिल्ला दर भन्दा बढि दर

मूल्यमा एकरुपता हुनुपर्दछ । पालिकाले २०७८।१२।०५ र २०७८।१२।०७ मा ३०००।३००० के जी मकै विऊ खरिद गरेको देखियो । एकै समय मकैको बिउको मूल्य प्रति के जी १२५ का दरले ३००० के जी र रु १३० का दरले ३००० के जी खरिद गरेकोमा प्रति के जी रु ५ ले ३००० के जी को रु १५००० बढी भुक्तानी भएकोले असुल गर्नुपर्ने रु</td><td>१५,०००</td></tr>
<tr><td>३४</td><td></td><td></td><td>कृषि तथा पशु

कृषि तथा पशु सम्बन्धी मल बिऊ खरिद गर्ने कार्यमा लाभग्राही तथा कृषकको योगदान समपुरक ५०।५० प्रतिशत किसिमबाट खर्च हुनुपर्नेमा लाभग्राही समुहको भन्दा गाउँपालिकाले बढी खर्च गरेकोले निम्न गोश्वारा भौचरबाट बढी भुक्तानी भएको रकम असुल गर्नुपर्ने रु
<table>
<tr><th>गो.भौ.नं.</th><th>मिति</th><th>विवरण</th><th>केजी</th><th>जम्मा रकम</th><th>अनुदान दिनुपर्ने</th><th>अनुदान दिएको</th><th>बढी</th></tr>
<tr><td>१९</td><td>२०७८।०९।११</td><td>गहुँको बिऊ</td><td>६९००</td><td>४९६०००</td><td>२४८४००</td><td>३१६८१०</td><td>६८४१०</td></tr>
<tr><td>९३</td><td>२०७९।०१।१९</td><td>मकैको विऊ</td><td>३०००</td><td>३९००००</td><td>१९५०००</td><td>२०४९००</td><td>९९००</td></tr>
<tr><td>९४</td><td>२०७९।०१।१९</td><td>मकैको विऊ</td><td>३०००</td><td>३७५०००</td><td>१८७५००</td><td>२२११८०</td><td>३३६००</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>जम्मा</td><td>१२९००</td><td>१२६१०००</td><td>६३०५००</td><td>७४२८९०</td><td>११२३९०</td></tr>
</table></td><td>११२,३९०</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>३५</td><td></td><td></td><td>मकैको बिउमा बढि मुल्य

जिल्ला दर अनुसार मकैको विउको मूल्य ८० रहेको छ । पालिकाले मकैको विउ खरिद गर्दा ६००० के जी को रु ८० का दरले रु ४८०००० मा खरिद गर्नुपर्नेमा ३००० के जी को प्रति के जी रु १२५ ले रु ३७५००० र ३००० के जी को प्रति के जी रु १३० ले रु ३९०००० समेत रु ७६५००० खरिद गरी वितरण गरेकोले रु २८५००० को ५० प्रतिशत अनुदानले कार्यालयलाई आर्थिक व्ययभार परेको रु</td><td>२८५,०००</td></tr>
<tr><td>३६</td><td></td><td></td><td>जिन्सी दाखिला

१८३।२०७९।०३।२३खरिद गरी ल्याएका जिन्सी सामानहरु प्रकृति अनुसार खप्ने तथा नखप्नेमा राख्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले देहाए अनुसार सामानहरु खरिद गरी ल्याएकोमा खर्च भएर नजाने म.ले.प. फा.नं. ४७ मा आम्दानी बाँध्नुपर्नेमा खर्च भएर जाने म.ले.प. फा.नं. ५२ मा आम्दानी बाँधेको देखिएकोले खप्ने म.ले.प. फा.नं. ४७ जिन्सी किताबमा आम्दानी बाँध्नु पर्ने देखिएको रु
<table><tr><td>सामानको विवरण</td><td>परिमाण</td><td>स्पेशिफिकेसन</td><td>रकम</td></tr><tr><td>ल्यापटप</td><td>१</td><td>वि. II year 256.25P</td><td>६६५००</td></tr></table></td><td>६६,५००</td></tr>
<tr><td>३७</td><td></td><td></td><td>प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम

स्थानीय तहमा सूचिकृत बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारी प्रत्याभुत गराउन एवम् सामुदायिक पूर्वाधारहरुको विकास मार्फत नागरिकको जीवनयापनमा सुधार ल्याउने उद्येश्यले स्थानीय तहभित्र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका २०७५ को दफा २(१) बमोजिम नगरपालिकाले बेरोजगारको तथ्याङ्क अद्यावधिक गरेर सूचिमा समावेश भएकाहरुलाई प्राथमिकीकरण गरी प्राथमिकता अनुसार कामका लागि रोजगार कार्यक्रममा संलग्न गराई रोजगारी दिनुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा पालिकाले बेरोजगारको तथ्याङ्क संलग्न गरी ६६४ जना सूचिकृत गरी १५८ जनालाई रोजगारी दिई र १०५८७००० प्राप्त भएकोमा स्थानीय तहका विभिन्न वडाहरुमा सडक नाला पहिरो पन्छाउने गोरेटो बाटो नाली पन्छाउने कार्यमा संलग्न गराएको देखियो । यस कार्यक्रमभित्र ३४ वटा योजना स्वीकृत भएकोमा ३० वटा मात्र कार्य सम्पन्न भएको देखिन्छ । कार्यक्रमको उद्येश्य अनुरुप लक्ष्य हाँसिल गर्ने गरी कार्यान्वयन भएको देखिएन ।</td><td></td></tr>
<tr><td>३८</td><td></td><td></td><td>रोजगारी सिर्जना नहुने काम उपभोक्ता समितिबाट

सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ४४ मा काममा मितव्ययी, गुणस्तरीय, रोजगारी श्रृजना गर्ने तथा दिगोपना हुने भएमा त्यस्ता आयोजना उपभोक्ता समितिमार्फत गराउन सकिने उल्लेख छ । यस अतिरिक्त सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ मा जटिल प्रकृतिका कार्य उपभोक्ता समितिमार्फत गराउन नहुने उल्लेख छ । यस नगरपालिकाले प्राविधिक ज्ञान र विभिन्न निर्माण उपकरण आवश्यक पर्ने सडक</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			कालोपत्रे काम समेत उपभोक्ता समिति मार्फत सम्पन्न गराएको छ जसमा विभिन्न निर्माण व्यवसायीका उपकरण प्रयोग गरीएको छ। यसरी उपभोक्ता समितिमार्फत काम गराउदा प्रतिस्पर्धा नभई मितव्ययी नहुने, प्राविधिक ज्ञानको अभावमा कामको गुणस्तर पक्ष कमजोर रहने, पुर्ण रुपमा मेशिन प्रयोग गरी कार्य गराउदा रोजगारी श्रृजना नहुने अवस्था देखिदा यसरी गरेको कार्य ऐनमा भएको व्यवस्थाको प्रतिकुल रहेको देखिन्छ। निर्माण कार्यको गुणस्तर र दिगोपना सुनिश्चित गर्न यस किसिमका कार्य नियन्त्रण गर्न पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ। केहि व्यहोराः भौ नं | निर्माण योजना | भुक्तानी रकम | मेसिन प्रयोग बिल २२ | छिप्दी क्याम्प पुल निर्माण | २९१००० | ३६५८३१ २१७ | बरचौर दउराली मोटरबाटो | १६०००० | १७९३६४ २३६ | मोटरबाटो निर्माण | २००००० | २२९३५३ ३१३ | बरेक लम्बेक दउराली मोटरबाटो | ३३९५०० | ४०४९५५ ३४४ | रानीघाट किपट सडक स्तरोन्नती | ४८५००० | ५९८९००	
३९			**खरिद सम्झौता** सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को दफा १३ (१) अनुसार सार्वजनिक निकायले बोलपत्र आह्वान गर्नु अघि बोलपत्र सम्बन्धी कागजात तयार गर्नु पर्ने र दफा २ दफा १ बमोजिमको बोलपत्र सम्बन्धी कागजातमा क देखी घ सम्मका विभिन्न विषय खुलाउनु पर्ने व्यवस्था छ । साथै दफा ५२ (२) मा खरिद सम्झौतामा बोलपत्र सम्बन्धी कागजात प्रस्ताव सम्बन्धी कागजात वा सिलबन्दी दरभाउपत्र सम्बन्धी फाराममा उल्लिखित शर्तहरु समावेश गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले बोलपत्र र सिलबन्दी दरभाउ पत्र आव्हान गर्दा बोलपत्र सम्बन्धी कागजात स्विकृत एवं सम्झौतामा उल्लेख गरेको पाइएन। नगरपालिकाले निर्माणव्यवसायीसंग एक पाने सम्झौता गरेको छ जसमा सम्झौता रकम पेश्की कार्य सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति म्याद थापका कुरा मात्र खुलाएको छ । सम्झौतामा विमा गुणस्तर कार्यसम्पादन जमानत त्रुटी सच्चयाउने अवधि पेश्की फर्छ्यौटका विषय निर्माण कार्यको गुणस्तर हर्जना मूल्य समायोजन खरिद सम्झौता रद्द गर्ने लगायत ऐनले तोकेका विषय समाबेश नगरी खरिद सम्झौता गरेको देखिन्छ जुन नियमसम्मत देखिदैन। जसको कारणले गुणस्तरीय काम नहुने समयमा कार्य सम्पन्न नहुने त्रुटी सच्याउने अवधीमा गर्नु पर्ने काम नहुने जस्ता समस्या हुन भएकोले नगरपालिकाले खरिद ऐन नियमावलीमा भएको व्यवस्थालाई पुर्ण रुपमा पालना गर्नु पर्दछ।	
४०			**पुँजिगतबाट चालु प्रकृतिको खर्च** एकिकृत आर्थिक संकेत तथा वर्गिकरण र व्याख्या,२०७४ मा पूँजिगत शिर्षकमा विनियोजन वजेटवाट चालु खर्च गर्न नपाउने उल्लेख छ। चालु प्रकृतिको खर्च पुँजीगत वजेटमा समावेश गरी वजेट खर्च लेख्नु नियम सम्मत मानिदैन। यस पालिकाले तपशिल बमोजिमका चालु प्रकृतिका	

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>कार्यक्रम पूँजिगत बजेटमा समावेश गरीएको तथा कार्यक्रमको उद्येश्य विपरित खर्च लेखेको छ। यसरी चालु प्रकृतिको खर्च पूँजिगत शिर्षक बाट गर्नु वित्तिय अनुशासनको उल्लङ्घन हो।यसमा कार्यालयले सुधार गर्नुपर्दछ।
<table>
<tr><td>भौ न</td><td>कार्यक्रम</td><td>रकम</td></tr>
<tr><td>२००</td><td>सामाजिक विकास कार्यक्रम</td><td>९१६००</td></tr>
<tr><td>४४०</td><td>तेक्वान्दो डोजाङ्ग सहायता</td><td>२९१०८८</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
<tr><td>४१</td><td></td><td></td><td>कार्यालयको काम उपभोक्ता समितिबाट

सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ४४ मा काममा मितव्ययी, गुणस्तरीय, रोजगारी श्रृजना गर्ने तथा दिगोपना हुने भएमा त्यस्ता आयोजना उपभोक्ता समितिमार्फत गराउन सकिने उल्लेख छ। साथै सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ को उपनियम १२ मा उपभोक्ता समितिमार्फत गराएको कामको स्वामित्व लाभग्राही समुदायलाई नै हस्तान्तरण गर्नुपर्ने उल्लेख छ। कार्यालयले आफै निर्माण गर्नुपर्ने आफ्नै २ नं वडा भवन निर्माण तथा मर्मतको काम उपभोक्ता समिति मार्फत गराइ भौ नं २५० मिति २०७९।०१।१३ बाट रु ६२४८०६ खर्च गरेको छ। उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य गराउदा लाभ प्राप्त गर्ने र दिगोपना आउने योजनाको कार्य गर्न दिनुपर्नेमा हस्तान्तरण नहुने र अनिवार्य रुपमा कार्यालयले नै गर्नुपर्ने कार्यहरु उपभोक्ता समिति मार्फत गराएको पाइयो। नियमावलीमा भएको व्यवस्थाको प्रतिकुल हुने गरी लाभग्राही समुदाय मार्फतआफ्नै भवन निर्माण कार्य परिपाटिमा नियन्त्रण गरि यसमा कार्यालयले सुधार गर्नुपर्दछ।</td><td></td></tr>
<tr><td>४२</td><td></td><td></td><td>उपभोक्ता समिति विल भरपाई

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ को उपनियम ६ मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायले आफुले हरेक किस्ताको कामको प्राविधिक मूल्याङ्कन, विल भरपाई र खर्च प्रमाणित गर्ने अन्य कागजात त्यस्तो समिति वा समुदायको बैठकबाट अनुमोदन गराई सम्बन्धित सार्वजनिक निकायमा पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस कार्यालयले उपभोक्ता समितिसँग सम्झौता गरी सम्पादन गरेको निर्माण कार्यको नमुना छनौट गरी परीक्षण गर्दा तपशिल बमोजिमका निर्माण योजनामा उपभोक्ता समितिले पेश गरेको निर्माण सामाग्रीको विल भर्पाई वास्तविक कार्यसम्पादन भन्दा घटि वा विल भर्पाई नै संलग्न नरेहेको पाईयो।यस सम्वन्धमा निर्माण सामाग्री मुल्याङ्कन अनुरुप प्रयोग नभएको देखिन्छ।यसर्थ यथार्थ कार्यसम्पन्न पुष्टयाई गर्ने विल भर्पाई पेश गर्नु पर्ने अन्यथा असुल गर्नुपर्ने रु
<table>
<tr><td>भौ नं</td><td>निर्माण योजना</td><td>कामको विवरण</td><td>मुल्याङ्कन परिमाण</td><td>उपभोक्ता विल</td><td>घटि परिमाण</td><td>दर</td><td>रकम</td></tr>
</table></td><td>२२३,२९१</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>२२</td><td>वनकली हुदै वडा कार्यालय जाने बाटो</td><td>ग्याविन जाली</td><td>३८ घ मि</td><td>१९।५ घ मि</td><td>१८।५ घ मि</td><td>४५१६</td><td>८३५५८</td></tr>
<tr><td>३६</td><td>सालघारी कोटाकोट पहिरो व्यवस्थापन</td><td>ग्याविन जाली</td><td>२० घ मि</td><td>१७।५ घ मि</td><td>२।५ घ मि</td><td>४७०७</td><td>११७६८</td></tr>
<tr><td>१४९</td><td>दलित भवन निर्माण</td><td>ब्रिक्स मेसिनरी</td><td>१४६२</td><td>नभएको</td><td>१४६२</td><td>२०।३४</td><td>२९७३७</td></tr>
<tr><td>२</td><td>काठेखोला मर्मत तथा सरसफाई प्रम रोजगार</td><td>पाईप खरिद</td><td>५० मिमि १५४० मिटर</td><td>११४० मिटर</td><td>४००</td><td>२४५।५७</td><td>९८२२८</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>जम्मा</td><td>२२३२९१</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>४३</td><td></td><td></td><td>
ढुङ्गाको दररेट

सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १४८ बमोजिम जिल्ला स्थित दररेट निर्धारण समितिले आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ को लागि जिल्ला भर लागु हुने निर्माण सामग्री र ढुवानी दररेट, मेशिन तथा उपकरणको भाडा र कामदारको ज्याला निर्धारण गरेको छ। यस पालिकाको स्वीकृत दररेट अनुसार बोल्डर ढुङ्गाको दर रु १००० प्रति घनमिटर र फोरुवा ढुङ्गाको दर रु १२०० प्रति घनमिटर रहेको छ। यस नगरपालिकाले सोलिङ, ढुङ्गाको गार्हो लगाउने कार्यको भवन विभागको नर्म्स प्रयोग गरेको छ। सो नर्म्स अनुसार ढुङ्गाको गार्हो लगाउने कार्यमा बोल्डर ढुङ्गा प्रति युनिट १ घनमिटर र बोन्ड स्टोन ०।१ घनमिटर, सोलिङमा बोल्डर प्रति घनमिटर १ घनमिटर र बोन्ड स्टोन ०।२ घनमिटर आवश्यक पर्दछ। कार्यालयले बोल्डर ढुङ्गा र फोरुवा ढङ्गाको छुट्टाछुट्टै दररेटको आधार लिई दररेट विश्लेषण गर्नुपर्नेमाबोल्डर ढुङ्गाको रु १२०० आधार लिई दररेट विश्लेषण गरेको छ। जसअनुसार यथार्थमा प्रति युनिट सोलिङको दर रु २४४०, स्टोन मेसिनरी १:६ रु ९३५४, स्टोन मेसिनरी १:४ रु ९४५४ र ग्याविन जालीमा ढुङ्गा भर्ने कार्य रु ४०८० कायम हुनुपर्नेमा बढि दर कायम भई प्रतियुनिट सोलिङको दर रु २६४०, स्टोन मेसिनरी १:६ रु ९५३४, स्टोन मेसिनरी १:४ रु ९८०० र जाली भर्ने कार्य रु ४३०४ लिएको छ। यसरी प्रति युनिट सोलिङ कार्यमा रु २००, स्टोन मेसिनरी १:६ रु १८०, स्टोन मेसिनरी १:४ रु ३४७ र ग्याविन जाली भर्ने कार्य रु २२० कायम भई एका तर्फ लागत अनुमानमा बढोतरी भएको छ भने अर्को तर्फ उपभोक्ता समितिबाट सम्पादित भएको कार्यमा बढि भुक्तानी भएको छ। यस कार्यालयले उपभोक्ता समितिसँग सम्झौता गरि सम्पन्न गरेको निर्माण कार्य मध्य केहि योजना नमुना छनोट गर्दा तपशिल तपशिल बमिजिमका योजनामा बढि भुक्तानी रकम असुल गर्नुपर्दछ।
<table>
<tr><th>भौ न</th><th>निर्माण योजना</th><th>कामको विवरण</th><th>परिमाण</th><th>फरक दर</th><th>रकम</th></tr>
<tr><td>३७</td><td>सम्मवारी देखि डाडाँसम्म गोरेटो बाटो</td><td>सोलिङ</td><td>२९।।२८</td><td>२००</td><td>५८५६</td></tr>
</table>
</td><td>१३१,०७८</td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

१०८	मौलाथान खेलमैदान	स्टोन मेसिनरी	२५।७३	१८०	४६३२
१४४	कृषि जौवारी सडक	सोलिङ्ग, ढुङ्गाको गार्हो, जाली भर्ने	क्रमशः४।२५,१०।५०, ६४।५०	क्रमशः२००,१८०,२२०	१६९३०
१५१	कृषि बरडाँडा जौवारी सडक	ढुङ्गाको गार्हो	३१।०५	१८०	५६७०
१६०	खहरे पहिरो नियन्त्रण	ग्याविन जाली भर्ने	३८	२२०	८३६०
२२२	कुणादि सामुदायिक भवन	ग्याविन जालि भर्ने	३८	२२०	८३६०
३४३	शिवालय मन्दिर पर्खाल निर्माण	ग्याविन जालि भर्ने	३७।५०	२२०	८२५०
३८३	चण्डी बसपार्क निर्माण	ग्याविन जालि भर्ने	७८	२२०	१७१६०
३३१	खहरेवैगा गोरेटो बाटो प्रधानमन्त्री रोजगार	सोलिङ	६५	२००	१३०००
४२६	राङ्गोदि देउराली गोरेटो बाटो प्रधानमन्त्री रोजगार	सोलिङ	४३।८०	२००	८७६०
११३	छापदब्छे ईमशिल सडक प्रधानमन्त्री रोजगार	ग्याविन वर्क	११३	२२०	२४८६०
२८०	गोक्रुङ्गा अरुवा गोरेटोबाटो	सोलिङ	४६।२०	२००	९२४०
				जम्मा	१३१०७८

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
४४			**टुल्स र प्लान्टको भुक्तानी** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १० मा सार्वजनिक निकायले निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा गरिने कार्यको नर्म्स भए त्यस्तो नर्म्सको प्रयोग गर्नुपर्ने उल्लेख छ। यस कार्यालयले भवन विभागको नर्म्स नं८७ ६-३-२ र८७ ६-३-२ बमोजिम दररेट विश्लेषण गरिएको स्टोन मेसिनरीको काममा आवश्यक पर्ने सामाग्रीहरुमा टुल्स र प्लान्ट आवश्यक उल्लेख नभएकोमा समेत ३ प्रतिशत टुल्स एण्ड प्लान्ट राखि	१७,०५७

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
दररेट विश्लेषण गरेको छ। कार्यालयले उपभोक्ता समितिसँग सम्झौता गरि सम्पन्न गरेको तपशिल बमोजिमका निर्माण आयोजनामा ३ प्रतिशत टुल्स र प्लान्टको रकम राखि दररेट विश्लेषण गरि सोहि बमोजिम उपभोक्ता समितिलाई भुक्तानी गरेको रकम असुल गर्नुपर्ने रु
<table>
<tr><td>भौ न</td><td>निर्माण योजना</td><td>स्टोन मेसिनरी परिमाण</td><td>दर</td><td>टुल्स र प्लान्ट</td><td>रकम</td></tr>
<tr><td>६२</td><td>घरडाँडा चण्डीभञ्ज्याङ्ग सडक पर्खाल निर्माण</td><td>३६।२६</td><td>९५१७।२३</td><td>१६२।७५</td><td>५९०१</td></tr>
<tr><td>१४०</td><td>गोकुङ्रा कालरात्री भवन निर्माण</td><td>१६।३८</td><td>९५१७।२४</td><td>१६२।७५</td><td>२६६६</td></tr>
<tr><td>२०२</td><td>अर्चले माझकुलो ढिक संरक्षण तथा कुलो निर्माण योजना</td><td>३८।७०</td><td>९५१७।२४</td><td>१६२।७५</td><td>६२९८</td></tr>
<tr><td>२२७</td><td>गौतम खेलमैदान निर्माण</td><td>१३।४७</td><td>९५१७।२४</td><td>१६२।७५</td><td>२१९२</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td>जम्मा</td><td>१७०५७</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>४५</td><td></td><td></td><td>
नापी फरक कायम

सार्वजनिक खरिद नियमावली,२०६४ को नियम १२३ मा खरिद सम्झौता अनुसार सार्वजनिक निकायले रनिङ्ग विल वा अन्य कुनै विल विजकको भुक्तानी गर्दा करारको शर्त वमोजिम प्राविधिक नाप जाँच गरी नापी कितावमा उल्लेख भएको वास्तविक कार्य सम्पादनको आधारमा भुक्तानी दिनुपर्ने उल्लेख छ। यस कार्यालले उपभोक्ता समितिबाट निर्माण सम्पन्न गरेको आयोजनाको फाँटवारी परीक्षण गर्दा तपशिल बमोजिमका निर्माण योजनामा वास्तविक कार्यसम्पन्न भन्दा बढि हुने गरी प्राविधिक नापजाँच गरि उपभोक्ता समितालाई भुक्तानी गरेको छ। यसरी वास्तविक कार्यसम्पन्न भन्दा बढि मुल्याङ्कन गरि तपशिल बमोजिम उपभोक्ता समितिलाई बढि भुक्तानी भएको छ। यसर्थ बढि भुक्तानी भएको रकम असुल गर्नुपर्दछ।
<table>
<tr><td>भौ न</td><td>निर्माण योजना</td><td>कामको विवरण</td><td>परिमाण</td><td>यथार्थ परिमाण</td><td>फरक परिमाण</td><td>दर</td><td>रकम</td></tr>
<tr><td rowspan="2">३३८</td><td rowspan="2">भुयार क्लव भवनदेखि पहार्दि जाने मोटरबाटो</td><td rowspan="2">माटोको काम</td><td>कडा माटो ५९२</td><td rowspan="2">क्रमशः४८२, १६१</td><td rowspan="2">क्रमशः१०८, १४</td><td>क्रमशः१०१।७०</td><td rowspan="2">२०३३२</td></tr>
<tr><td>मध्यम रक १७४</td><td>६७८</td></tr>
</table>
</td><td>४२,८५८</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>३४९</td><td>टङ्कोट घुम्ती बाटो निर्माण</td><td>माटोको काम</td><td>कडा माटो २१७२</td><td>क्रमशः२१०६, २३३४</td><td>क्रमशः५७, ६</td><td>क्रमशः१०१।७०,</td><td>७५४६</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>मध्यम रक २४०</td><td></td><td></td><td>६७८</td><td></td></tr>
<tr><td>३३६</td><td>भूगुतुङ्गेदेखि बसेनीसम्म मोटरबाटो</td><td>माटोको काम</td><td>कडा माटो २३७९</td><td>क्रमशः२२७०, ६४०</td><td>क्रमशः१०९, १४</td><td>क्रमशः१०१।७०,</td><td>१४९८०</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>मध्यम रक २६५३४</td><td></td><td></td><td>६७८</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>जम्मा</td><td>४२८५८</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>४६</td><td></td><td></td><td>काठको प्रयोग नखुलेको

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२३ मा वास्तविक भएको कामको प्राविधिक मुल्यांकनको आधारमा भुक्तानी गर्नुपर्ने उल्लेख छ। यस पालिकाले सालको काठ ३।७४ घन मिटर खरिद वापतको रु ५३२२७० कालीगण्डकी स्टीमर मर्मत, निर्माण तथा व्यवस्थापन समितिलाई भौ नं ४८६ मिति २०७९।०३।२४ बाट भुक्तानी गरेको छ। समितिलाइ भुक्तानी गरेकोमा खरिद गरेको काठ प्रयोग नभएको आधारमा रकम भुक्तानी भएको देखियो। सामान खरिद गरेर प्रयोग नगर्दा कामको प्रभावकारीता नहुने तथा खरिद गरिएको काठ कुन प्रयोजनमा के कति परिमाण प्रयोग भएको हो एकिन नहुने हुँदा उक्त पाइप जडान भएको प्राविधिक पुष्टयाई सहितको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु</td><td>५३२,२७०</td></tr>
<tr><td>४७</td><td></td><td></td><td>न्युन विजकिकरण

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ (६) मा उपभोक्ता समितिले गरेको कामको खर्चका विल भर्पाइ सार्वजनिक निकायमा पेश गर्नुपर्ने उल्लेख छ। कार्यालयले विभिन्न काम उपभोक्ता समितिमार्फत गराएकोमा उपभोक्ता समितिले पेश गरेका विभिन्न निर्माण सामाग्री खरिदको विल परिक्षण गर्दा कार्यालयले आधार लिएको जिल्ला दररेट भन्दा न्युन दरमा खरिद गरेको देखियो। कार्यालयले विल अनुसारको मुल्यांकन गरी न्युन विजकीकरणलाइ नियन्त्रण गर्न जरुरी देखिन्छ। यस सम्बन्धमा तपशिल बमोजिमका योजनामा उपभोक्ता समितिले पेश गरेको विभिन्न निर्माण सामाग्रीकोविलको आधारमा मुल्यांकन गर्दा देहायअनुसार रु ५११११२ बढि भुक्तानी भएको छ ।यसरी उपभोक्ता समितिले खरिद गरेको दरभन्दा बढि दर रहेको मु अ कर सहितको जिल्ला दररेटको आधारमा मुल्याङ्कन कायम गरी भुक्तानी गर्दा उपभोक्ता समितिलाई मुल्य अभिवृद्धि कर वापतको रकम समेत भुक्तानी भएकोले बढि दरमा मुल्याङ्कन हुदा उपभोक्ता समितिलाई बढि भुक्तानी भएको मुल्य अभिवृद्धि कर असुल गर्नुपर्ने रु</td><td>१०,९४२</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>भौ नं</td><td>निर्माण योजना</td><td>निर्माण सामाग्री</td><td>खपत परिमाण</td><td>मुल्याङ्कन दर</td><td>खरिद दर</td><td>फरक दर</td><td>बढि भुक्तानी</td><td>मु अ कर</td></tr>
<tr><td>१००</td><td>प्रतिभा आमा समुह भवन</td><td>ईटा</td><td>३९९२</td><td>१८।८०</td><td>१४।७</td><td>४।११</td><td>१६४०७</td><td>१८८७</td></tr>
<tr><td>१८०</td><td>खहरे सामुदायिक भवन निर्माण</td><td>ईटा</td><td>३६५७</td><td>१८।८०</td><td>१२।४३</td><td>६।३७</td><td>२३२९५</td><td>२६७९</td></tr>
<tr><td>४३२</td><td>भुयार जनकल्याण क्लव भवन</td><td>ईटा</td><td>८२७१</td><td>१८</td><td>११।३</td><td>६।७</td><td>५५४०९</td><td>६३७६</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>जम्मा</td><td>१०९४२</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>४८</td><td></td><td></td><td>
मेसिनले सडक खनेकोमा नाला खन्ने काममा मानिस प्रयोग

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १० मा सार्वजनिक निकायले लागत अनुमान तयार गर्दा मालसामान स्थलगत रुपमा उपलव्ध हुने वा नहुने अध्ययन गरी दररेट निर्धारण समितिले तोकेको दरमा लागत अनुमान तयार गर्नुपर्ने उल्लेख छ। कार्यालयले उपभोक्ता समितिबाट निर्माण कार्य गराएका सडक बोर्ड तर्फको तपशिल बमोजिमका योजनामा मेसिन प्रयोग गरी बाटो खनेको ब्याक फिलिङ् काममा मानिस प्रयोग गरेको देखाई भुक्तानी दिएको छ। नरम र कडा माटो खन्ने काम मेशिनवाट गर्दा नालाको काम मानिस बाट नै भएको हो भन्ने स्पष्ट आधार नभएकोले मेसिनबाट नाला खन्ने कार्य भएको प्रष्ट हुनुका साथै संलग्न निर्माणस्थलको चित्रबाट डोजरले नालीको काम गरिरहेको देख्न सकिन्छ। यस सम्बन्धमा मेसिन प्रयोगको दररेट राखि भुक्तानी हुनुपर्ने अवस्थामा मानिसवाट गरेको देखाउदा बढि भुक्तानी भएको छ। मेसिनवाट गरिएको काम मानिस प्रयोग गरिएको दरले बढि भुक्तानी दिएको रकम रु १८०२६४ मा उपभोक्ता जनसहभागिता कट्टा गरि असुल गर्नुपर्ने रु
<table>
<tr><td>कामको विवरण</td><td>परिमाण</td><td>म्यान्युल दर</td><td>मेसिन दर</td><td>फरक दर</td><td>बढि भुक्तानी</td></tr>
<tr><td rowspan="2">रुद्रदेवी ठाटि भञ्याङ हटिया ग्रामिण सडक प्याकेज १</td><td>नरम माटो १३९।४०</td><td rowspan="2">४९४।४०, १६४८</td><td rowspan="2">१०१।७०, ६७८</td><td rowspan="2">३९२।७, ६७०</td><td rowspan="2">६४१०१</td></tr>
<tr><td>नरम रक २४।६०</td></tr>
</table>
</td><td>१८०,२६४</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td rowspan="2">रुद्रदेवी ठाटि भञ्ज्याङ हटिया ग्रामिण सडक प्याकेज २</td><td>नरम माटो २३०।४०</td><td rowspan="2">४९४।४०, १६४८</td><td rowspan="2">१०१।७०, ६७८</td><td rowspan="2">३९२।७, ६७०</td><td rowspan="2">११६१६३</td></tr>
<tr><td>नरम रक ५७।६०</td></tr>
<tr><td colspan="5">जम्मा</td><td>१८०२६४</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>४९</td><td></td><td></td><td>
जडान वेगरको खपत

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२३ मा वास्तविक भएको कामको प्राविधिक मुल्यांकनको आधारमा भुक्तानी गर्नुपर्ने उल्लेख छ। पालिकाले देहायका भौचरवाट उपभोक्ता समितिलाइ भुक्तानी गरेकोमा खरिद गरेको पाइप जडान नभएको आधारमा रकम भुक्तानी भएको देखियो। सामान खरिद गरेर जडान नगर्दा कामको प्रभावकारीता नहुने तथा खरिद गरिएको पाईप प्रयोग भए नभएको एकिन नहुने हुँदा उक्त पाइप जडान भएको प्राविधिक पुष्ट्याई सहितको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु
<table>
<tr><td>भौ न</td><td>निर्माण योजना</td><td>जडान नभएको पाईप</td><td>दर</td><td>रकम</td></tr>
<tr><td>२७६</td><td>गोक्रुंगा हिउदे सिंचाई</td><td>९० मिमि १२०० रनिङ्ग मिटर एचडिपि पाईप मध्य ४२० रनिङ्ग मिटर</td><td>४७२ प्रति रनिङ्ग मिटर</td><td>१९८२४०</td></tr>
<tr><td>३९८</td><td>डडुवा घरिपोखरा खानेपानी पाईप खरिद</td><td>३२ मिमि ९५०मि र २५ मिमि ५४० मि एचडिपिई पाईप</td><td>३२ मिमि १०१।७० र २५ मिमि ६२।१५</td><td>१३०१७६</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>जम्मा</td><td>३२८४१६</td></tr>
</table>
</td><td>३२८,४२६</td></tr>
<tr><td>५०</td><td></td><td></td><td>
ईटा घटि खपत

१।२०७९।०३।२१ आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली २०७७ को नियम ३९(५) बमोजिम बिल भरपाई सहित लेखा राखुपर्ने व्यवस्था छ । बैद्या गाउँ वडा नं ३ मन्दिर परिसरमा १२००० इटाको रु २४६७०० मु.अ.कर समेतको इटा खरिद गरेको बिल
</td><td>१३०,३१०</td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			संलग्न हुनुपर्नेमा ९००० इटाको मात्र रु ११६३९० को मात्र बिल संलग्न रहेकोले बिल भरपाई बेगर खर्च लेखेको रकमको प्राविधिक पुष्टयाई सहितको विल पेश गर्नुपर्ने अन्यथा असुल गर्नुपर्ने रु	
५१			**बढि भुक्तानी** **३६।२०७९।०३।२३**सम्झौतामा उल्लेख गरे अनुसारको कार्य कार्यान्वयन हुनुपर्दछ। गाउँपालिकाको वडा नं २ कोटाकोट वेशी वडहर कुना शिला संरक्षण तथा पदमार्ग निर्माण गर्न उपभोक्ता समितिबाट रु ७५८२७।५७ र पालिकाबाट रु ६७९००० उपलब्ध गराउने गरी सम्झौता भएकोमा उक्त पदमार्गको जम्मा काम रु ७५५५४१।४६ मात्र भएकोमा उपभोक्ताको जनसहभागिता वापत रु ७५८२७।५७ कटाई रु ६७९००० भुक्तानी गर्नुपर्नेमा रु ७००००० भुक्तानी गरेकोले बढी भुक्तानी भएको रकम असुल गर्नुपर्ने रु	२१,०००
५२			**नभएको कामको भुक्तानी** **३।२०७९।०३।२२**:आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली २०७७ को नियम ३९ (५) बमोजिम बिल भरपाई सहित लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था छ । वडा नं ४ मा रहेको पराशक्ति मन्दिर निर्माण तथा मर्मत गर्नको लागि जम्मा लागत अनुमान रु १८२०३२६ भएको मध्ये रु ८१६८०० को मात्र कार्य सम्पन्न भएको देखाएकोमा इलेक्ट्रिफिकेशन सम्बन्धी काममा रु ४०००० भुक्तानी भएको देखियो । तर सो काम नभएकोले उक्त कामको लागि रु ४०००० भुक्तानी गरेकोले काम नभएको रकम असुल गर्नुपर्ने रु	४०,०००
५३			**बहाल कर** **२३१ २०७९।०१।१४** कार्यालयले कट्टिगाउँ खेलमैदान निर्माण कार्य उपभोक्ता समितिसँग सम्झौता गरि सम्पन्न गरेको छ। मेसिन प्रयोग गर्ने गरि लागत अनुमान तयार भई सोहि बमोजिम रु.२३१९४८ मुल्याङ्कन भएकोमा एम एन निर्माण सेवाको मेसिन प्रयोग भएको रु.५९६६४ विल संलग्न रहेको र बाकि रु.१७२२८४ कार्य निर्माण व्यवसायीसँग बहाल सम्झौता गरि प्रयोग गरेको छ। बहाल सम्झौता गरि कार्य भएको मध्य रु.२२९३५ मात्रको बहाल कर कट्टा गरिएको र बाँकि रु.१४९३४९।३८ को १० प्रतिशतले हुने रु.१४९35 बहाल कर कट्टा नगरिएकोले असुल गर्नुपर्ने रु	१४,९३५
५४			**दररेट** स्वीकृत दररेटको आधारमा भुक्तानी गर्नुपर्ने हुन्छ। देहाए बमोजिमको गोश्वारा भौचर तथा मितिबाट उपभोक्ता समितिसँग सम्झौता गरि सम्पन्न गरेको शसर्ततर्फका निर्माण कार्यमा यथार्थ दररेट भन्दा बढी दरमा भुक्तानी गरेकोले असुल गर्नुपर्ने रु	५८,३१७

भौ.नं.	मिति	कामको विवरण	परिमाण	हुनुपर्ने	भएको	बढी भुक्तानी

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td></td><td></td><td>स्टोन सोलिङ</td><td>८.७३ घ.मी.</td><td>२४४०</td><td>२६४०</td><td>१७४६</td></tr>
<tr><td>२३४</td><td>२०७९।०३।२५</td><td>बुल्डर स्टोन</td><td>३६.४७ घ.मी.</td><td>९३८८</td><td>९६२८</td><td>८७५३</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>स्टोन सोलिङ</td><td>२१.९५ घ.मी.</td><td>२४४०</td><td>२६४०</td><td>४३९०</td></tr>
<tr><td>२२२</td><td>२०७९।०३।२४</td><td>बुल्डर स्टोन</td><td>८३.७६ घ.मी.</td><td>९३८८</td><td>९६२८</td><td>२०१०२</td></tr>
<tr><td>३६</td><td>२०७९।०३।२३</td><td>स्टोन सोलिङ</td><td>३०.७३ घ.मी.</td><td>२४४०</td><td>२६४०</td><td>६१४६</td></tr>
<tr><td>३८</td><td>२०७९।०३।२३</td><td>स्टोन सोलिङ</td><td>११.७५ घ.मी.</td><td>२४४०</td><td>२६४०</td><td>२३५४</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>स्टोन सोलिङ</td><td>१५.१९ घ.मी.</td><td>२४४०</td><td>२६४०</td><td>३०३८</td></tr>
<tr><td>१</td><td>२०७९।०३।२१</td><td>स्टोन मेशिनरी</td><td>३६.९२ घ.मी.</td><td>९०३०</td><td>९२३०</td><td>७३८४</td></tr>
<tr><td>३</td><td>२०७९।०३।२२</td><td>स्टोन सोलिङ</td><td>१६.९४ घ.मी.</td><td>२४४०</td><td>२७००</td><td>४४०४</td></tr>
<tr><td colspan="6">जम्मा</td><td>५८३१७</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>५५</td><td></td><td></td><td>
कृषि उपज केन्द्र

वडा नं ४ आलम देवीमा भवन निर्माण गर्दा देखिएका व्यहोरा निम्नानुसार छनः

१.स्वीकृत जिल्ला दर अनुसार नम्स तयार गर्नुपर्दछ । पालिकाले देहाए बमोजिमको कार्य गर्दा नम्स भन्दा बढी भुक्तानी भएको रकम असुल गर्नुपर्ने देखिएको रु
<table>
<tr><td>कामको विवरण</td><td>परिमाण</td><td>हुनुपर्ने दर</td><td>भएको दर</td><td>रकम</td></tr>
<tr><td>स्टोन सोलिङ</td><td>१९.०४</td><td>२४४०</td><td>२६४०</td><td>३८०८</td></tr>
<tr><td>स्टोन मेसिनरी वर्क</td><td>२९.५३</td><td>९२९८</td><td>९४९८</td><td>५९०६</td></tr>
</table>
</td><td>१५३,५९८</td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			जम्मा ९७१४ २. इलेक्ट्रिकल वायरिङ तथा इनर साइड फिलिङको कामको लागि लागि लमसममा रु ५०००० राखेको मध्ये रु २५००० घटाई रु २५००० भुक्तानी गरेको देखियो ।तर साइड निरीक्षण गर्दा सो काम गरेको नदेखिएकोले भुक्तानी गरेको असुल गर्नुपर्ने रु ३. ग्रिल वर्क गरेको भनि १५६ के जी को दर रु १७५।१५ का दरले रु २७३२३ भुक्तानी गरेकोमा सो काम समेत गरेको नदेखिएकोले असुल गर्नुपर्ने रु ४. सिमेन्ट पलाष्टर १:४ को २५१.४४ घनमिटरको दर ३६४।१५ ले रु ९१५६१ भुक्तानी गरेकोमा सिमेन्ट पलाष्टर समेत गरेको नदेखिएकोले असुल गर्नुपर्ने रु	
५६			**उपभोक्ता समिति छनौट** सार्वजनिक खरिद नियमावलि २०६४ को नियम ९७ मा एक करोड सम्मको लागत अनुमान भएको निर्माण कार्य वा सव सम्बन्धि सेवा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायबाटगराउन सक्ने र यसका लागि सम्बन्धित काम र सेवाको प्रकृति परिमाण लाग्ने रकम उपभोक्ता समिति वा लाभग्राहि समुदायले व्योहोर्ने वा बेहोर्नुपर्ने रकम र अन्य आवश्यक कुराहरु खुलाइ सार्वजनिक निकायले सार्वजनिक सुचना प्रकाशन गरि प्रस्ताव माग गर्न वा त्यस्तो समिति वा समुदाय आंफैले प्रस्ताव वा निवेदन पेश गर्न सक्ने व्यवस्था रहेको छ।तर कार्यालयले यस बर्ष उपभोक्ता समितिबाट कार्य गराउंदा सम्झौताबाहेक सम्झौता पुर्वका उक्त प्रकृया पालना गरेको कुनै कागजात तथा आधार पेश हुन आएन ।यसबाट विकास निर्माण कार्यमा उपभोक्ता समिति छनौटको आधार पारदर्शी र प्रतिस्पर्धात्मक तवरले भएको देखिएन ।यसबाट निर्माण कार्यको समय लागत र गुणस्तरमा असर पर्ने हुंदा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समूह छनौट गर्दा उक्त नियमावलीको व्यवस्था पालना गरी पारदर्शी र प्रतिस्पर्धात्मक तवरले गरिनुपर्दछ ।	
५७			**कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन** *..........(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०७९।१२।२० को निर्णयबाट रु. ७००००००।- सम्परीक्षण गरिएको ।)*	०
५८			**राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रमः**	३,६००,०००

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			अन्तर्गत विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार निर्माण कार्यको लागि पालिकाले निम्नानुसार विद्यालयको लागि विनियोजन बजेट नेपाल सरकार शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयको पत्रानुसार विद्यालय भवन निर्माण तथा अन्य क्रियाकलाप सञ्चालन गर्नको लागि देहाएको विद्यालयको खातामा जम्मा गरेको देखियो ।कार्यालयले प्युघा माध्यामिक विद्यालयको ४ कोठे भवन निर्माण कार्यको कार्यसम्पन्न नहुदै रु ३६००००० भुक्तानी गरेको छ। आर्थिक वर्षको अन्त्यमा उपलब्ध गराइएकोमा विद्यालय भवन निर्माण भएको नदेखिएकोले पालिकाले अनुगमन गरी कार्य सम्पन्न भएको प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने रु	
५९			**म्याद थप** आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २६ अनुसार योजनाहरुको भौतिक र वित्तीय पक्षको सामुहिक समीक्षा गर्नुपर्ने र यसरी गरिने समीक्षामा प्रगति कम हुनुका प्रमुख कारणहरु र सोको निमित्त जिम्मेवार व्यक्तिको पहिचान गर्नुपर्ने, त्यस्तो समीक्षामा सुधारका लागि चाल्नु पर्ने कदमहरु र जिम्मेवार व्यक्ति उपर गर्नुपर्ने कारबाही समेत उल्लेख गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। यस पालिकाले संचालन गरेका कार्यालयबाट प्राप्त विवरण तथा सम्वद्ध श्रेष्ता परिक्षण गर्दा तपशिल बमोजिमका योजनाको कार्यसम्पन्न गर्नु पर्ने अवधि भुक्तान भई लेखापरिक्षण अवधिसम्म तोकिएको समयसिमा भित्र निर्माण कार्यसम्पन्न हुन नसकि अधुरो रहेका छन। सार्वजनिक खरिद नियमावली ०६४ को नियम १२० (१) तथा निर्माण सेवा सँग भएको खरिद सम्झौतामा खरिद सम्झौताको म्याद सकिनु कम्तिमा २१ दिन अगावै सम्बन्धित सार्वजनिक निकायमा अवधि थप को लागि निवेदन दिनु पर्ने व्यवस्था रहेकोमा समेत लेखापरिक्षण अवधिसम्म निर्माण व्यवसायीले म्याद थपको निवेदन दिएको छैन। अत कार्यालयको समग्र ठेक्का व्यवस्थापन पक्ष प्रभावकारी नरहेको देखिन्छ। निर्माण व्यवसायीले सम्झौतामा उल्लेखित कार्य तालिका अनुसार कार्य नगरी वित्तिय तथा भौतिक प्रगति गर्न नसकेको अवस्थामा सम्झौताको शर्त बमोजिम आवश्यक म्याद थप गरि समयमै कार्यसम्पन्न गराउनु पर्ने देखिन्छ।	

क सं	निर्माण योजना	सम्झौता रकम	निर्माण व्यवसायी	कार्यसम्पन्न गर्ने मिति म्याद थप समेत	कैफियत
१	झोलुङ्गे पुल KLGD/W/NCB/BMTSB/06/076/77	१६५०००००	श्री गीता कन्सट्रक्सन प्रा लि	२०७९।०३।१५	म्याद समाप्त भई म्याद थप नभएको
२	प्रशासकिय भवन KLGD/W/NCB/OBKLRM/07/076/77	६१७४७६८६	श्याम सुन्दर निर्माण सेवा	२०७९।०३।१५	म्याद समाप्त भई म्याद थप नभएको
३	६ नं वडा र पालिकाजोड्ने पहुच मार्ग स्तरोन्नती	१९४६०९५	अधिकारी निर्माण सेवा	२०७९।०३।१५	म्याद समाप्त भई म्याद थप नभएको

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td></td><td>KLGS/W/SQ/02/078/79</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2">४</td><td>वडा नं ४ र ५ जोड्ने पहुच मार्ग स्तरोन्नती</td><td rowspan="2">१७४७६८७</td><td rowspan="2">डि आर निर्माण सेवा</td><td rowspan="2">२०७९।०३।१५</td><td rowspan="2">म्याद समाप्त भई म्याद थप नभएको</td></tr>
<tr><td>KLGD/W/SQ/03/078/79</td></tr>
<tr><td rowspan="2">५</td><td>झागे दउराली घडि पोखरा गहलाम सडक</td><td rowspan="2">३९६९१३८</td><td rowspan="2">जिके कन्सट्रक्सन</td><td rowspan="2">२०७९।०३।१५</td><td rowspan="2">म्याद समाप्त भई म्याद थप नभएको</td></tr>
<tr><td>KLGD/W/NCB/02/078/80</td></tr>
<tr><td rowspan="2">६</td><td>ल्याण्डफिल साईट निर्माण</td><td rowspan="2">१६७७८४७०</td><td rowspan="2">प्रकाश निर्माण सेवा</td><td rowspan="2">२०७९।०३।१५</td><td rowspan="2">म्याद समाप्त भई म्याद थप नभएको</td></tr>
<tr><td>KLGD/W/NCB/LFS/03/078/79</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>६०</td><td></td><td></td><td>बढि भुक्तानी

✍ ....(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर असूल भएको आधारमा मिति २०७९।१२।२० को निर्णयबाट रु.३५००००।- सम्परीक्षण गरिएको।)</td><td>०</td></tr>
<tr><td>६१</td><td></td><td></td><td>प्रोभिजनल समको भुक्तानी

निर्माण व्यवसायीसँग गरेको संझौता अनुसार प्रोभिजनल सम अन्तर्गत राखेको आइटमको खर्चका विल भर्पाइ पेश गर्ने उल्लेख छ। यथार्थ र वास्तिक खर्चको विल भपाई वेगर प्रोभिजनल समको रकम भुक्तानी दिन मिल्ने देखिदैन।कार्यालयले वडा नं ६ स्वास्थ्य चौकि निर्माण कार्य (KLGD/W/NCB/CHP/03/077/78) को प्रोभिजनल सम अन्तर्गत ल्याव टेष्ट वापत रु.३५३४४ र एज बिल्ड ड्रईङ्ग वापत रु.३९७७५ निर्माण व्यवसायी कामख्या कन्सट्रक्सनलाई भुक्तानी गरेको छ।ल्याव टेष्ट वापतको रकमको विल विजक र ल्याव रिपोर्ट संलग्न छैन भने एज विल्ड ड्रईङ्ग समेत उपलब्ध गराएको छैन। यसरी खरिद सम्झौता गरी अन्तिम विलको भुक्तानी गरेको यस निर्माण कार्यको निर्माण व्यवसायीलाई भुक्तानी गरेको रु.७५११९ वरावरको प्रोभिजन समको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने अन्यथा निर्माण सेवा बाट असुल हुनुपर्ने रु</td><td>७५,११९</td></tr>
<tr><td>६२</td><td></td><td></td><td>संपरीक्षण

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन,२०७४ को दफा ८४ मा बेरुजू फछ्यौंट गर्ने व्यवस्था रहेको छ।सोही एनको दफा ८४(२)(घ) मा बेरुजू फछ्यौंट गर्ने गराउने काम कर्तव्य प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको हुने व्यवस्था छ । यो वर्षको लेखापरीक्षणको क्रममा भई सम्परीक्षण भई गत</td><td></td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>बर्षसम्मको बाँकी बेरुजु निम्नानुसार रहेको छ । बाँकी वेरुजु समेत फछ्र्यौट गरी संपरीक्षणको लागि पेश गर्नुपर्दछ । हालसम्मको कुल वेरुजुको स्थिति देहायअनुसार छः

<table>
<tr><th>गत वर्षसम्मको बाँकी बेरुजू (A)</th><th>यो वर्ष संपरीक्षण गरिएको बेरुजू(B)</th><th>गत बर्षसम्मको बाँकी बेरुजू (C=A-B)</th><th>यो वर्षको बेरुजू(D)</th><th>संपरीक्षणबाट कायम बेरुजू(E)</th><th>अध्याविधक बाँकी बेरुजू (F=C+D+E)</th></tr>
<tr><td>९११७</td><td>०</td><td>९११७</td><td>२७२४८</td><td>०</td><td>३६३६५</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
</table>